Година 10-та. Цариградъ, 30 Августъ 1875. Брой 37.

НАПРѢДЪКЪ

НАПРѢДЪКЪ излѣзва всяка Сѫббота.

Прѣдплата.

За годинѫ, вѫтрѣ въ Държавѫтѫ 1 Турска Лира **Златна.** За 6 мѣсеца по-винъ Турска Лира. За годинѫ вънъ отъ Държавѫтѫ 6 бѣли меджидіета. За 6 мѣсеца бѣли меджидіета.

Настоятелитѣ отговарятъ за заплатѫтѫ и ематъ на 15 едно, като съберѫтъ отъ 5 помоществованія на горѣ, и на 10 едно, като съберѫтъ отъ 10 на горѣ.

ВѢСТНИКЪ, ЗА НАРОДНЫ, ПОЛИТИЧЕСКЫ И КНИЖЕВНЫ НОВИНЫ

Спомоществованіята почнуватъ отъ началото на всякой мѣсецъ.

Подписката на спомоществованіята става **Въ Цариградъ** при **Ив. Найденова** Редактора и притежателя — Агопіанъ-Ханъ № 14.

Статіи и дописки за общеполезны и народны работи се приемватъ съ благодареніе, но въ всякой случай трѣбва ги сѫ снабдени съ потрѣбнѫтѣ подписи.

За частны извѣстія се плаща по 2 гроша на редъ.

Испращанытѣ за обнародване статіи и дописки на задъ са не вращатъ.

Като призовавамы повторително вниманіето на нашитѣ спомоществователи върху важното извѣстіе въ минѫлыйтъ брой, ный повтарямы да помолимъ всичкы такъ най убѣдително да побързатъ съ внасяніето на спомоществованіята си. Да са ненамѣримъ еще веднъжь въ таквозь утѣсненіе отъ което ни недоставатъ вече силы самы да излѣземъ.

Трѣба да разберѫтъ веднъжь за винѫгы онѣзи които получаватъ листътъ ни, че ный нѣмамы никое друго улесненіе за издаваніето му и не чакамы освѣнъ отъ редовното и наврѣмно плащаніе на спомоществованіята, лишеніето отъ които по немареніе тура ны въ най голѣмы и непрѣодолимы затрудненія.

За источнѫтѫ държавѫ.

Подъ горній насловъ «Неологосъ» обнародува прѣзъ тѫзъ неделѫ единъ славенъ членъ, който съ малкы нѣкои съкращенія привождамы и ный за любопытство на читателитѣ си поразвитѣ и исказванытѣ въ него възгрѣнія на работытѣ.

«Въ всяко извънредно вѫтрѣшно разбъркваніе благоврѣміето което изкарва на лице великыйтъ въпросъ за европейското равновѣсіе, всяко правителство и общественото мнѣніе изразватъ не припазливо мнѣніето си за окончателното му рѣшеніе; разумѣва се прочее че и днесь Херцеговинскытѣ работы даватъ на всичкы поводъ да говорятъ и да са изказуватъ така или инакъ за това рѣшеніе. И по смѣтитѣ отъ самоназиваемытѣ прѣдставители на общественото мнѣніе не са могоятъ никакъ да прогласяватъ че е невъзможно за понататъкъ протаканіето на сѫществующѫтѫ системѫ въ Истокъ; другы, като са смятрятъ сякашь званичны тълкователи съвѣтватъ просто искренното осѫщественіе на много-пѫтя обѣщаванытѣ коренны прѣобразованія, а пъкъ силытѣ, които прѣди всичко са интересуватъ за мирътъ, увѣщаватъ да са жертвува една часть отъ господствующѫтѫ власть и да са устѫпятъ привилегіи и свободности за помѣстнытѣ народности, а най вече за онѣзи които за единъ или другъ причинѫ могѫтъ да дигнатъ оружіе и да угрожатъ общійтъ миръ и прѣдъ, въ който многообразно са обзематъ интересытѣ на всичкы.

«Така, да кажемъ, Англія не са подвои да са искаже че господствующата власть на Османцытѣ не изгубя нищо, ако бы, безъ да ще и безъ да знае тя, подчиненытѣ държавы да сключватъ трактаты съсъ сѣвернытѣ силы, а Франца намѣрва за разумно и не лоше за имперіѫтѫ да задоволи *изискваніята* на бунтовницытѣ, които, разумѣва ся, изискватъ ако не пълнѫ независимость а то поне самоуправленіе. Идеята даже да стане Босна и Херцеговина подчинено княжество са поддържа отъ органытѣ на сѣвернѫтѫ политикѫ, и конференціята на консулытѣ въ Мостаръ, въ коѭто тази политика има прѣдначинаніето и вышегласіето отъ испонапрѣдъ и отъ прибрѣзваніето на съставяніето си не са вижда да е много далечъ отъ тѫзи идеѭ. Отъ другѫ страна пакъ движеніето въобще и велерѣчіята на словѣнскытѣ населенія въ Сърбіѭ и въ Черна Горѫ и възбунтуваннитѣ достаточно свидѣтелствува че идеята на съвершенна независимость или на самоуправленіето на племената и народноститѣ е пружината и цѣльта на туйново броженіе туземно было бы то или привнесено.

«Ный, (казва *Неологосъ*) и завчера казвахмы че Турція трѣба да побърза и да прѣдвари събытіята за да спаси прѣдначинаніето и свободѫтѫ на дѣйствіето си отъ чуждото вліяніе, и особенно по настоящему отъ прѣдложенія на консулското, сирѣчь Европейското международно събраніе или сѫдовище въ Мостаръ. Както и да са потъпче бунтътъ въ Херцеговина или съ оружіе или съ убѣжденіе, присѫствіето на международно сѫдовище не е пожеланъ признакъ за господствующѫтѫ власть Османскѫ, колкото са касае до бѫдущето на подданицытѣ ѝ, нито голѣмо благополучіе за засиваніето или за неповрѣдимостьтѫ на господарственытѣ на Турціѭ оправданія надъ подданицытѣ или надъ подчиненытѣ. Иначе пакъ самото прибързано съставяніе на туй сѫдовище показува достаточно че посрѣдствованіето е сѫщо като намѣсваніе, и никой не отрича истинныйтъ смыслъ на работѫтѫ.

«Турція има право днесь всичкы да подозрява, къмъ всичкы да има недовѣріе и може да тълкува всяко явеніе като приготвено изнапрѣдъ отъ дипломаціѭтѫ. Тя знае най добрѣ и отъ исторіѭтѫ и отъ събытіята на деня цѣльтѫ и желаніята и полемикѫтѫ на онѫзи политикѫ, която іѫ нарече най напрѣдъ *болна*. Знае открытіята на Сеймура и извѣстяваніето на първыйтъ канцлеръ на Сѣверъ, който въ врѣмето на Критското възстаніе искаше насичаніето на Истокъ, чрѣзъ провъзгласяваніето на областитѣ на Османскѫтѫ имперіѭ въ самоуправляемы княжества. Тази система е самата изгодна на Росіѭ която прѣдвожда съплеменното славенство и може да опекунствува за своѭ печалѫ три, четыри словенскы княжества, сирѣчь цѣлото сѣверно ребро на Османскѫтѫ държавѫ въ Европѫ. А тъй, това опекунство наблягано на тождественостьтѫ на племето, на религіѭтѫ и на языка ще бѫде нѣщо повече отъ юридическо над-господствованіе, ще бѫде дѣйствителна власть, завоеваніе и управленіе за извършваніе на поважны цѣли и планове.

Но и напослѣдъкъ рускыйтъ органъ *Нордъ* въ главенъ членъ излага твърдѣ ясно политическото си за Истокъ *вѫрую*, сирѣчь системѫтѫ си за разглобеніето на Османскѫтѫ държавѫ. «Системата на самоуправленіето, казва «той, като единственно срѣдство да са «оздрави на христіянскытѣ населенія «едно щастіе търпимо, спазвана въ сѫщото врѣме и Османската държава, «нѣма за причинѫ само историческытѣ прѣдшествія които споменѫхмы. «Дипломатическытѣ прѣдшествія сѫ отъ «здравы мѣста и многобройны. Нѣма «ни едно Европейско правителство, «що има гласъ въ тѫзи работѫ, което да не е показало и да не е прѣпоржчило въ особенно благовремиѐ «системѫтѫ на самоуправленіето като неминуемо срѣдство за рѣшеніе «на Источныйтъ въпросъ. . . . А Петербургскый кабинетъ отъ много годины упорно е поддържалъ тѫзи система и прч.»

«Този языкъ не ще никакво тълкованіе, той нѣма нищо тъмно и което да не са разбира. . . . *Нордъ* расказва положително съ дипломатическѫ и историческѫ способность всичкытѣ историческы събытія на Истокъ и разсѫжденія и прѣдложенія отъ врѣменнытѣ дипломаты на Австріѭ, Франція и Англіѭ за рѣшеніето на въпросътъ който той най послѣ сформирува въ тѫзи думы: «Какъ прочее да спогодимъ двѣтѣ тѫзи условія, цѣлокупностьтѫ на Османскѫтѫ държавѫ и продобреніето на честьтѫ на Христіянытѣ?»

Това открытіе не е ли доста любопытно слѣдъ толкози увѣренія че възстаніето въ Херцеговина е съвсѣмъ вѫтрѣшна работа на Турціѭ? Напротивъ русскыйтъ органъ слѣдъ двѣ три недѣли отъ появеніето на възстаніето промѣни тѫзи съвсѣмъ вѫтрѣшнѫ работѫ на съвсѣмъ външнѫ и международнѫ, защото цѣлокупностьта на Османскѫтѫ държавѫ не е *вѫтрѣшенъ* въпросъ; разумѣвася че вѫтрѣ въ Турціѭ никога нѣма да са попыта «какъ ще са спогоди цѣлокупностьта ѝ съ честьтѫ на Христіянытѣ.» А то ще каже че не заблуждава твърдѣ много онзи който подозрява че възстаніето въ Херцеговина не бѣ туземно и самораслено, но приготвено *въ врѣме благопріятно* като поводъ за раздигваніе пакъ на идентѣ и желаніята на онѫзи за Истокъ политикѫ, която систематическы и отъ етнологыческый интересъ са грыжи за поглъщаніето на народонаселеніята въ него.

«Системата на самоуправленіето, сир. на раздѣленіето источнѫтѫ държавѫ на малкы княжества самоуправляемы и съразмѣрствующи съ разнытѣ народности подъ османскѫтѫ господствующѫ власть е клопка толкозь злѣ сглобена и злѣ поставена противу османскѫтѫ цѣлокупность щото онѣзи които искренно болѣзнуватъ за честьтѫ на христіянытѣ въ Истокъ голѣмъ грѣхъ на безуміе бы сторили, ако бы да пріемѫтъ тѫзи клопкѫ като срѣдство на продобреніе на тѣхното щастіе и на щастіето на другытѣ населенія. А наистинѫ попытваніето «какъ ще ся спогоди цѣлокупностьта» съ това продобреніе и съ нѣкое трайно обезопасеніе за въ бѫдуще, може да има голѣмѫ и дълбокѫ смысъль, защото, вижда са като извѣстно че едното е нераздѣлимо отъ другото. . . . Никоя отъ народноститѣ на Истокъ не ще има собственно бѫдуще ако бы въ поглъщателнѫтѫ системѫ на съсѣдытѣ да изгуби отличителнытѣ си историческы черты слиана круто както Полшѫ или постепенно както Елзасъ въ другѫ по-голѣмѫ и цивилизующѫ народность. Но ето че тъкмо и тъкмо тази опасность на сліяніето и истребваніето на народноститѣ съприсѫтствува или по добрѣ промѫкнѫла са е въ системѫтѫ на самоуправленіето. Толкозь малкы княжества съсѣди на толкозь голѣмы имперіи и царства цивилизующи сѫ играчка твърдѣ лесна за всяко случайно славолюбіе и племенно лакомство.

«Но да ли пъкъ е невъзможно спогодяваніето на цѣлокупностьтѫ съ продобреніето чрѣзъ другъ нѣкой начинъ по-непосрѣдственнъ и по-безопасенъ? Самоуправленіето е раздѣленіе и разглобеніе, то е прѣдизвыкваніе на всяко външно вліяніе и намѣсваніе, както са случава това сега въ Румуніѭ, Сърбіѭ и Черна Горѫ. Този начинъ лежи съвършенно въ прѣдначинаніето и въ властьтѫ на Высокѫтѫ Портѫ или по добрѣ въ господствующето племе. Този начинъ ный много пѫтя и всякакъ смы го посочвали, защото собственно цѣлокупностьта е която са поручителствува за бѫдѫщето на жителитѣ въ Истокъ, на които природното съсѣдство, прошарваніето имъ и взаимнопоручителството на интересытѣ имъ налага мирното помежду имъ съжителствованіе и вѫтрѣшнытѣ онѣзи врѣзкы на съдѣйствіе, съ което и само са отблъсва чуждото нашествіе и чуждытѣ интриги и вліянія. Освѣнъ това источнытѣ народы иматъ самы по себе си и исторія и народны прѣданія, щото да живѣѭтъ купно самосѫществующи и политическы съединены, сирѣчь безъ да бѫдѫтъ заплашены отъ нѣкое етнологыческо вліяніе, което твърдѣ вѣроятно и скоро може да настане, ако бы чрѣзъ дипломатическы макинаціи да са раскѫсѫтъ едны отъ другы и да отдѣлятъ взаимнытѣ си интересы отъ сѫществующійтъ центръ.

«Господствующего племе може да запрѣдвари всичко и да осуети всяко чуждо вліяніе, което подъ прѣдлогъ на искренность и на симпатіи ужь къмъ христіянытѣ смущава всякога мѣстото и прикрыва своекорыстны присмѣтнованія за кореннѫ щетѫ или за съвършенно разглобеніе на источнѫтѫ държавѫ. Думата автономія т. е. самоуправленіе е очарователна за населеніята, които самоуправляеми и господствующи единьрво, станѫли сѫ по послѣ подданны на другы, но вмѣсто тѫзи автономіѭ, отъ коѭто настава опасното осамотеніе и съвършенното изнемощеніе на всяко населеніе, не е ли прѣдпочителна *общата автономія* на равнытѣ граждански права и задѫженія подъ единѫ системѫ съвсѣмъ ближѫ на парламентарнѫтѫ, коѭто освети новата и по-съвършенната цивилизація? Вмѣсто осамотеніето и изнемощеніето не е ли прѣдпочитително вѫтрѣшното политическо съединеніе около единъ силенъ центръ? Австрія ако и мѫршава задържа са обаче слѣдъ революціѭтѫ на 1849, защото прогласи парламентарното граждански правленіе, защото свыка около себе си прѣдставителитѣ на царствата и на княжествата, и на населеніята въобще отъ които са съставлява пространната нейна държава, а щѣше да е въпросъ да ли щѣше да сѫществува днесь австрійска имперія, ако господствующій разредъ не бы запрѣдварилъ съ приспособяваніето на тѫзи разумнѫ мѣркѫ. . . . Тъй направи и Прусія, тъй ще бѫде принудена да направи и велика Россія. . . . .

«Турція прочее може да искара на лъжѫ всяко непріятно за неѭ пророкуваніе и да осуети всякой враждебенъ противъ неѭ ковъ и нашествіе, ако са промѣни на Источнѫ Държавѫ чрѣзъ съвършенното на жителитѣ си въспоставяніе въ граждансктѣ правдины и чрѣзъ провъзгласяваніето на свободности и гражданско правленіе отъ които сѫ лишени еще и назадъ останѫли нейнытѣ гордящи са съ цивилизованіето си оцѣнители, Австрія, Германія и Россія. Какво повече ще пожелае жительтъ на Истокъ, ако бы да са наслаждава на пълно политическо равенство, ако са прѣдставителствува отъ природныйтъ си прѣдставитель въ гражданското правленіе и ако са наслаждава на свободности и областно самоуправленіе по-широко отъ австрійското, германското и русското? Подданицитѣ на тритѣ сѣверны имперіи които са отличаватъ еще съ искуственны титлы на благородства и срѣдневѣковы аристократическы наслѣдства ще останѫтъ безъ друго по-долни отъ гражданитѣ на Истокъ, дѣто нѣма никаквы таквызь различія, и не ще иматъ вече высокомѣріето да прѣзираръ или да окайватъ народности и населенія, отъ които ще бѫдѫтъ по-назадъ и въ свободѫ, и въ съчувствіето на достоинството и на взаимностьтѫ на човѣкъ къмъ човѣка.»

«Неологосъ» свършва като припомня най послѣ своитѣ членове подъ име «Размышленія за Имперіята» въ които той такожде исказа нѣкои мнѣнія за рѣшеніе на този въпросъ, и са обѫщава да са повърне и по частно върху тѫзи работѫ при новытѣ отъ сѣверъ освѣтленія що мысли да е открылъ.

За напрѣдъ ный ще послѣдувамы нашійтъ сѫбратъ въ тѫзи неговы разсужденія и може най послѣ и ный да са обадимъ върху този прѣдметъ, който той разискува. Колкото за сега като пріемамы все що назидателно исказва той по тѫзи чаетъ не можемъ да не забѣлѣжимъ че той ослабва твърдѣ много най интересното въ разсѫжденіята си съ прѣкаленѫтѫ ревность що показува чрѣзъ напнѫты доводы и доносы да обвини въ всичко нѣкоѭ си само политикѫ, съ очевидно и осязаемо намѣреніе да прѣдстави като повинны на туй състояніе на работытѣ въобще живущитѣ въ имперіѭтѫ славенскы племена.

Ный разбирамы, а другы вече и посочихѫ дѣ біе топорътъ, токо кажи, на всичкѫтѫ грѣцкѫ журналистикѫ, и за туй не можемъ да останемъ съвсѣмъ нѣмы срѣщу умышленытѣ нейны навѣтованія, а най вече когато можемъ да кажемъ че тъй безочливо втриваніѫтѫ днесь тѣхна привержeность къмъ общытѣ интересы на държавѫтѫ е твърдѣ прѣсна, и искренностьта имъ не са е еще очистила отъ мѫхотѣ на нечистосовѣстностьтѫ коѭто иматъ въ минѫлото освидѣтелствуваніѫ и думытѣ имъ слѣдователно не могѫтъ тъй лесно да заподозрятъ извѣданиѫтѫ и освидѣтелствуваниѫ привержeность на другы не грѣцкы племена въ имперіѭтѫ.

Изъ единѫ допискѫ отъ 17/29 Авг. до «Аугсбургскый Вѣстникъ» изъ Вѣнѫ извличамы слѣдующето:

Възстаніето въ Херцеговинѫ е работа вѫтрѣшна на Турціѭ. Отъ единѫ страна трѣбва да са въспре распространеніето му както и съучастіето на подвластнытѣ държавы. Съ другы думы, трѣбва да са въспрѫтъ тѫзи държавы да са не подигнѫтъ, и то, защото силытѣ не могѫтъ да понесѫтъ да имъ са наложи Источныйтъ въпросъ отъ Князье подвластны на Османскѫтѫ държавѫ. «Слѣдователно, трѣбва да са призове Портата да земе потрѣбнытѣ мѣркы за бързото потъпкуваніе на възстаніето. За олесненіе на стратегическытѣ ѝ движенія е потрѣбно да ѝ са дозволи щото да извезе войскытѣ си на Клекъ. Отъ другѫ страна, щомъ веднъжь са потъпче възстаніето, за да не са подновѝ, трѣбва да съвѣтуватъ Портѫтѫ да направи нѣкои приличны прѣобразованія. Въ това прѣдставителитѣ на Силытѣ могѫтъ да ѝ принесѫтъ помощьтѫ си и да іѫ употребѫтъ и у възстаницытѣ, было за да имъ даѫтъ врѣме да изкажѫтъ желаніята си, было за да имъ даѫтъ да разберѫтъ, че ако имѫтъ претенціи, които да надминуватъ нѣкой прѣдѣлъ, не ще могѫтъ да са надѣватъ на поддържаньето отъ сѣвернытѣ силы, когато ако желаніята имъ сѫ умѣренны, тѣ ще са подкрѣпѫтъ силно при Портѫтѫ.

«Туй положено, изобщо пріетытѣ наставленія са заключаватъ въ слѣдующытѣ четыри:

1-о. Призовка, отправена на Портѫтѫ, за да потъпче скоро възстаніето.

2-о. Позволеніе, което да са даде на Турціѭ, за да извади войскы на Клекъ.

3-е. Съвѣтуваньe на Портѫтѫ да осѫществи нѣкои прѣобразованія, прѣдопрѣдѣлены да прѣдзематъ подновяваньето на възстаньето.

4-о. Миротворно подѣйствуваньe врѣзъ възстаницытѣ, но съ начинъ да

не имъ влѣзе въ главѫтѫ идеята че гы припознаватъ като воюющѫ силѫ.

«Извѣстно е че на тѫзи постѫпкѫ на сѣвернытѣ силы Франца и Италія изведнъжъ пристанѫхѫ. Англія, слѣдъ нѣколко двоумѣнія, послѣдува тойзи примѣръ. Най послѣ, и самата В. Порта, слѣдъ много съразмышленія, рѣши да пріеме посрѣдничеството което ѝ са приносяше.

Тука са породи единъ въпросъ. Прѣдлѣжи да са узнае да ли добрытѣ намѣренія на Комисіѭтѫ ще намѣрятъ нѣкой исходъ. Ще намѣрятъ ли помежду възстанницытѣ человѣцы които да могѫтъ да сматрятъ като тѣхны главатари и пълномощницы? И като влѣзатъ съ тѣхъ въ прѣговоры да ли не ще са изложатъ слѣдъ това да гы видятъ че са отвѣрлятъ отъ другаритѣ си? Но не е само това. Дѣ трѣбва да са търсятъ истинскытѣ главатари на възстанието?

Тѣзъ доказателства посочватъ Бѣлградъ и Цетинѫ като истински огнища на възстанието. Ако туй са подтвърди, отъ само себе си са разбира че положеніето изведнъжъ ще измѣни характеръ. Но силытѣ не бы са заловили неприготвены. Австрія, като непосрѣдственна съсѣдка на театрътъ на възстанието, има, повече отъ всякѫ другѫ силѫ, интересъ да въспре енергическы Сърбіѭ да не направи нѣкоѭ постѫпкѫ противъ В. Портѫ и имамы причины да пріемемъ, че въ такъвъ случай, въ който ти бы имѣла да работи като отъ страниѫ на своитѣ съюзницы, поддържа са дипломатическы и са обржава военно.

«Нѣма сумнѣніе, че Австрія не ще да рѣши, безъ да са принуди на това отъ нѣкоѭ върховнѫ нуждѫ да влѣзе въ Сърбіѭ; но ако това е потрѣбно, симпатіитѣ които имамы въ Сърбіѭ не щѫтъ да ны въспрѣтъ. Нищо не бы ны въспрѣло да извършимъ тѫзи общѫ программѫ на политикѫтѫ на троицата Императоры. Може нѣкой да пріеме инакъ че тази общность на размышленіята има като противувѣсъ общностьтѫ на възможнытѣ жертвы, и че прѣдварителны споразумѣнія сѫ са зели за въпросътъ на отщетяванието. Какво ще произлѣзе отъ много вѣроятното за злѫ честь намѣсване на Австріѭ. Работытѣ вървѭтъ твърдѣ бързо, щото не е нето прилично нето разумно да иска человѣкъ да гы осѫди прѣдварително.

Послѣднитѣ битвы.

Заемамы отъ «Византисъ» слѣдующето:

Австрійскыйтъ вѣстникъ «Вѣнскый Печатъ» испратилъ особенъ свой дописникъ въ Рагузѫ, щото отъ близо да черпе и му испраща подробны свѣдѣнія за все що са случава въ театрътъ на херцеговинското възстаніе. Първото му писмо е отъ 12/24 Августа, отъ което извличамы слѣдующето:

«Три пѫтища водятъ отъ градътъ Требиня: първыйтъ отива на длъжь по австрійскытѣ границы къмъ Рагузѫ; вторыйтъ стига тоже въ Австріѭ къмъ Кастелново, а третійтъ, чрезъ който Требиня има съобщеніе съ Турціѭ, минува прѣзъ Балекъ и полянѫтѫ на Гацко и стига до Новый Пазаръ. Всичкытѣ тыя пѫтища са дьржѫтъ отъ възстанницытѣ, които съ тойзи начинъ осамотяватъ Требиня отъ другыйтъ свѣтъ. Пѫтътъ който води въ Биленъ са дьржи отъ единѫ четѫ, управляванѫ отъ Лука Петковичь, шурей на князя Николая, а началството му са намѣрва въ Зашемъ. Пѫтътъ на Кастелново запушенъ въ Гичево отъ възстаническы силы управляваны отъ Зубцы; най послѣ тѣлото на възстанницытѣ, което е расположено близо при мънастырьтъ Дужи подъ Любобратича, запушва пѫтътъ който води въ Рагузѫ. Не знаѭ каквы сѫ силытѣ на възстанницытѣ въ Гичево и Зашенъ, знаѭ само че послѣднитѣ, отъ какъ испратихѫ едно отдѣленіе въ тѣснинѫтѫ която опира до Клекъ, за да въспрѫтъ прѣминуванието на Турцытѣ които идѫтъ отъ туй пристанище, толкозъ ослабнѫхѫ, щото не можахѫ да са поставятъ на нападателно положеніе; напротивъ обаче оныя подъ Зубци са виждатъ по-многобройны, защото можѣхѫ да испратятъ едно отдѣленіе отъ 150 души за укрѣпленіе на тѣлото при Дужи. Азъ можѣхъ да посѣтіѭ послѣдното туй възстаническо тѣло, което държи едно положеніе твърдѣ важно за Турцытѣ; могѫ слѣдователно да дамъ точны свѣдѣнія за неговѫтѫ силѫ и организаціѭ. Туй тѣло, управлявано отъ Любобратича, състои отъ шестьстотинъ души; а бѣше испратило и 400 души къмъ тѣснинѫтѫ на Клекъ — а туй показва защо нѣмаше повече отъ 200 души въ битвѫтѫ въ Болиняк — но слѣдъ това, като пристигнѫхѫ нови волентири отъ 150 души отъ Зуба, тѣлото си дойде на първото състояніе. Не може безъ сумнѣніе да бѫде дума за военѫ организаціѭ въ едно тѣло състоящо отъ стихіи тъй разнородны; но Любобратичь е человѣкъ дѣятеленъ и внимателенъ упражнява доволнѫ власть върху оныя които сѫ подъ негово управленіе, щото имѫтъ къмъ него слѣпо послушаніе. Обржваньето и службата на храныте са извършва редовно; туй тѣло има и четыри топа, но отъ тѣхъ само единъ може да са употребява.

«Въ битвѫтѫ на Болиняк, който е първата която станѫ подъ тойзи главатарь, доказа са че той познава редътъ; тъй, цѣлы шесть и половина часа можѣ да противостои съ своитѣ 150 души противъ 1000 Турцы; които бѣхѫ излѣзли отъ Требиня; но възстанницытѣ нѣматъ на умътъ си да прѣвземѫтъ тойзи градъ съ приступъ, като прѣдпочитатъ да го прѣвземѫтъ чрезъ гладътъ, което е и по-разумно, споредъ мене. Единъ търговецъ, който сполучилъ да излѣзе отъ Требиня и когото можѣхъ да видѭ вчера, увѣри ма, че градътъ има храниѫ най много за осмь дни, и слѣдъ прѣминуванието на тыя дни ще са прѣдаде съ условіе, освѣнъ ако земе помощь отъ вънъ.

Минувамъ сега на послѣднитѣ и по важны приключенія, като поменѫ първо за битвытѣ при Болиняк и Гичево, както и за нападанието отъ възстанницытѣ на крѣпостьтѫ Кичакъ и на другы шесть турскы кулы. И ето що научихъ за първѫтѫ битвѫ и въ зи подробности ми подтвърди г. Лазаровичь, австрійскыйтъ въ Требиня подконсулъ, който сега са намѣрва тука. Минѫлыйтъ понедѣлникъ 150 души възстанницы, подъ прѣводителството на Любобратича отидохѫ часътъ по 7 отъ мънастырьтъ Дужи въ Болиняк, село лѣжащо единѫ четверть на левгѫтѫ отъ Требиня, за да са съединѭтъ съ едно тѣло което идеше отъ Зубѫ на помощь. Любобратичь расположи своитѣ хора на единъ хълмъ който владѣе пѫтътъ къмъ Требиня. Малко слѣдъ това хылядо турскы войскари и редифи дойдохѫ отъ Требиня и нападнѫхѫ възстанницытѣ. Турцитѣ са прѣструвахѫ че бѣгатъ за да привлекѫтъ възстанницытѣ отъ укрѣпленіята които бѣхѫ въздигнѫли, и като не можѣхѫ да сполучатъ това, поискахѫ да завладѣятъ тыя ягкы мѣста съ приступъ, но са отблъснѫхѫ три пѫти. Турцытѣ са оттѣглихѫ и пакъ въ Требиня, додѣто възстанницытѣ, отъ като чакахѫ напразно приближаването на помагателното тѣло, вринѫхѫ са въ мънастырьтъ. Казуватъ, че отъ възстанницытѣ са убили троица и многина са ранили, а отъ Турцытѣ са убили десеть и другы толкозъ са ранили.

«Помагателното тѣло като сполучило въ пѫтътъ си да освои едно стадо отъ 180 овцы, намѣрило за добрѣ да осигури първо корыстьтѫ си и сетнѣ да послѣдува пѫтътъ си. Съ такъвъ начинъ туй тѣло не можѣ да стигне по рано отъ два дни, т. е. на 22, въ мънастырьтъ. На 19 възстанницытѣ са вижда че завзели единѫ стратегическѫ и по важнѫ сполукѫ близо при Кристакъ; казуватъ поне че тази турска крѣпость, лѣжаща на пѫтътъ отъ Гацко къмъ Никсичь, прѣдала са съ условіе, като оставила шесть топа и голѣмо количество оржія и припасы въ ржцѣтѣ на възстанницытѣ. Стражата отъ 2,000 души — число прѣувеличено — излѣзла свободно отъ крѣпостьтѫ, като сложила оржіята, а съвръменно че шесть другы кулы лѣжащи близо при Кристакъ са прѣдали; а тѣ сѫ: Вашовогровнь, Злостунъ, Смедерево, Нодре-Прика, Козина-Поляна и Виръ. *) Не са знае еще името на главатарьтъ на възстанницытѣ, който дѣйствува по тѣзи страны. Исто тъй са не знае до сега и дѣ сѫ отишли турскытѣ войскы, които излѣзохѫ на 19-ый на Клекъ; а туй толкозъ повече не може да са истълкува, колкото че за да влѣзѫтъ въ вѫтрѣшностьтѫ на мѣстото, трѣбваше да слѣдуватъ пѫтътъ покрай австрійскѫтѫ границѫ. Вчера са раздаде слухъ че тѣзи войскы за да избѣгнѫтъ тѣснинытѣ които дьржѫтъ възстанницытѣ, прѣминѫли прѣзъ австрійскѫтѫ земѭ; но първо и първо не е възможно да пріемемъ че австрійского правителство е позволило туй прѣминуванье, а че ако и да са прѣдположи че са е позволило това, войскаритѣ трѣбваше да бѫдѫтъ вече въ Требиня, но туй не станѫ. Тъй сѫщо са не знае и пѫтътъ който слѣдували управляванитѣ отъ Стратимировича Сърби волентири, за да влѣзатъ въ Херцеговинѫ; а прѣполага са че тѣ възлѣзватъ на 1,500 души; имамъ обаче много причины да вѣрвамъ че отъ туй число трѣбва да са извади поне една нула.»

Хронологыческа таблица за Сърбіѭ.

Единъ европейскы вѣстникъ обнародува слѣдующѫтѫ хронологическѫ таблицѫ за политическытѣ промѣненія въ Сърбіѭ.

1830 (3 Августа). — Хатти-Шерифъ отъ Султанъ Махмуда, чрезъ който Сърбія става *Самоуправляемо Княжество*, подъ върховнѫтѫ власть на В. Портѫ. — Подтвърдителенъ Ферманъ, съ който са дава на Милоша Т. Обреновичь I наслѣдственното правителство на Сърбіѭ.

1835 (Февруар.) — Скупщина за *Очищеніе*. — Първи опыти за конституціѭ.

1839 (2 Марта) — Обнародуванье на сърбскыйтъ органическый *Уставъ*.

— (Априлій) — Установеніе на френското консулато въ Бѣлградъ.

— (13 Іунія) — Оставка на Милоша въ полза на по голѣмыйтъ му сынъ Милана.

— (7 Іулія) — Смьрть на Милана и прогласяваніе на по младый му братъ Михаила на Княжескый прѣстолъ.

1840 (Мартъ) — Привръменно правителство.

— (15 Марта) — Дохожданьето въ Бѣлградъ на Князя Михаила и неговото на прѣстолътъ сѣданье.

1843 (3 Септемврія) — Възбунтуваньето на Вучича, бывшій членъ отъ привръменното правителство.

— (14 Септемвр.) — Скупщината, свыкана отъ Вучича, сваля Михаила отъ прѣстолътъ и на негово мѣсто избира Александра Карагеоргевичь, избраніето на когото подтвърждава Султанътъ на 10 Октомвр.

— (19 Ноемвр.) — Россія са протестува.

1848 (17 Април.) — Диванътъ, споредъ исканьето на Россіѭ, рѣшава: 1-о Карагеоргевичь да си даде оставкѫтѫ; 2-о Да стане ново избраніе; 3-е Първитѣ двигатели Вучичь и Петроніевичь, бывшитѣ членове на привръменното правителство, да са отдалечѫтъ отъ Сърбіѭ.

— (25 Април.) — Оставка на Карагеоргевича.

— (14 Септемвр.) Второ провъзгласяванье на тойзи Князь. Г. Гарашанинъ са опрѣдѣля министръ на вѫтрѣшнытѣ работы.

1849 (Февруар.) — Обржено намѣсванье на Сърбытѣ въ австро-унгарскѫтѫ распрѭ.

1852 (Септемвр.) — Г-нъ Гарашанинъ прьвъ министръ и министръ на външнытѣ дѣла.

1853 (14 Марта) — Г. Гарашанинъ са сваля по исканьето на князя Менчикова и са замѣстя отъ Александра Симича.

— (Декемвр.) — Хатти-Шерифъ отъ Султана, съ който са даватъ привилегіи на Сърбіѭ.

1856 (30 Марта) — Парижскый трактатъ, който поставя Сърбіѭ подъ общото поржителство на великытѣ Европейскы Силы.

1858 (30 Марта) — Второ министерство Гарашанинъ.

— (12 Декемвр.) — Отварянье на Скупщинѫтѫ *Св. Андреа*, която на 22 Декемвр. сваля Александра Карагеоргевича и призовава пакъ Милоша, — Привръменно правителство подъ прѣдсѣдателството на Гарашанина.

1859 (12 Януар.) — В. Порта подтвърждава избраніето на Милоша.

1860 (9 Февруар.) — Второ князуванье на Милоша.

— (26 Септемвр.) — Смьрть Милошева. Второ провъзгласяванье на Михаила Обреновичь.

1861 (Августъ) — Отварянье на Скупщинѫтѫ *Св. Прѣображеніе*. Прѣобразованія.

— (Декемвр.) — Трете министерство Гарашанинъ.

1862 (2 Іунія) — Турцитѣ бомбардируватъ Бѣлградъ.

— (8 Септемвр.) — Протоколъ на Конференціѭтѫ въ Цариградъ, съ който са даватъ на Сърбіѭ крѣпоститѣ освѣнъ въ Бѣлградъ, Шабацъ и Семендрія.

1867 (Април.) — Турцитѣ испразднятъ и другытѣ крѣпости, между които и Бѣлградскѫтѫ.

— (Августъ) — Князьтъ посѣщава всемірното Изложеніе въ Парижъ.

— (Ноемвр.) — Гарашанинъ са оттѣгля отъ властьтѫ и са замѣстя отъ г. Ристича, до тогазъ прѣдставитель въ Цариградъ.

1869 (Іуній) — Убійство на Князя Михаила. — Княжеско намѣстничество подъ прѣдсѣдателството на Скупщинский прѣдсѣдатель г-на Марриновича.

— (2 Іулія) — Миланъ М. Обреновичь, племянникъ на Ефрема, провъзгласява са Князь Сърбскый. — Регенція състояща отъ г. г. Блазнавацъ, Ристичь и Гавриловичь.

— (27 Іулія) — Рѣшеніе отъ Криминалный сѫдъ, което осѫжда *заочно* преждебывшійтъ князь Александра Карагеоргевичь на 20 годишнѫ насилственнѫ работѫ за съучастіе въ убійството на Князя Михаила.

1870 (11 Іулія) — Обнародуванье на новѫтѫ Конституціѭ.

1872 (20 Августа) — Князь Миланъ са провъзгласи пълнолѣтенъ.

1875 (Августъ) — Новата Скупщина.

Разходка до една Държава.

(Продължение отъ 55-й брой.)

Сутринята станахми, когато вече слънцето бѣше разбудило всичкото село на работа. Слѣдъ като пихми каве, подбрахъ другаритѣ си и пакъ заедно съ дѣда попа тръгнахми да посѣтимъ калето.

Макаръ че имаше сутрешна хладовина, додѣто излѣзохми горѣ най са испотихми нѣколко пѫти и ожаднѣхми. Подприхми единъ кладенецъ изъ гѫстия храсталакъ, и като не можихми да го намѣримъ, позалъгахми жаждата си съ нѣколко ягоди, които съ червенината си красяха приятната зеленина. Най послѣ излѣзохми на високия върхъ 5) и влѣзохми въ широката ограда на калето.

Мѣстоположението бѣше чудесно, картината великолѣпна. Изъ единъ погледъ най са наслаждавахми на най голѣмото разнообразие на прекрасната природа. Планини и бърдо, падини и долини, гори и полета, ниви и ливади, рѣки и долове: всичко бѣше прѣдъ очитѣ ни като една великолѣпна панорама, на която ний глѣдахми безъ да можемъ да ѝ са наглѣдами, чудяхми са безъ да можемъ да ѝ са наситимъ. Исправени на единъ голъ камъкъ на сѣверната часть на калето, отпрѣдѣ си ний глѣдахми дългото и широкото равно поле, което на сѣверъ допира до самитѣ кичести брѣгове на горделивия Дунавъ, и само неяснотата на далечния небосводъ прѣчеше да не видимъ сребърното му лице. Селата Дѣвене, Мети (черкезко), Баница и др. са виждаха, а дима отъ куминитѣ показваше мѣстото на други села. На западъ са виждаше Ломското поле, голата могила Стубленска Пастрина 6) и далечнитѣ върхища на Бѣлоградчишката планина, а на юго-западъ високата Берковешка планина. На истокъ са простираше дългия и съ лозя укичения Вѣслецъ, на който сѣверо-источнитѣ поли са топятъ въ бързитѣ води на Искара, а на юго-западъ са бѣлѣяха главитѣ на Етрополската и Тетевенската планини. На югъ Врачанската планина са издигаше надъ помалкитѣ редове, които закриваха Врачанското поле, и даваха особна величественость на този редъ. Почти на средата му лѣжаха голитѣ уста на Врачанския боазъ, прѣдъ които Вратца са гледаше расположе[illegible] своитѣ джамии и съ блестящото [illegible] черквата Св. Николай. Отъ десно [illegible] мия градъ Врачанския Старецъ 7), [illegible] дено нѣкакъ извиваше главата си от[illegible] като въ презрѣніе, а отъ лѣво Б[illegible] кля 8) на дълго простираше политѣ [illegible] хилена срещо Стареца си.

Обмаени отъ величественостьта [illegible] зрѣлище ний стоехми въ удивленіе, [illegible] са отвлече въ дълбоки мисли. Чувс[illegible] едно наслаждение, което никой душ[illegible] ха могли да опишатъ, усѣщахъ е[illegible] тность, която никакъ немогѫ изказа[illegible] картина за най нѣжнитѣ чърти, най [illegible] краски, най тънкото искуство на жи[illegible] ца! Какъвъ прѣдметъ за най възви[illegible] чувства, за най богатото въображение[illegible] динъ Омиръ!

О, колко и колко е хубаво нашето [illegible] чество, помислихъ азъ! Какъ пр[illegible] е обсипала съ най богати дарове [illegible] съкровище, какъ Богъ го е благослов[illegible] най голѣмата щедрость на своята [illegible] «Рай земя за който е живъ», [illegible] умъ, ей рай земя е България, [illegible] Но . . . . позапрѣхъ са, и тежко [illegible] нахъ. Тѫжни мисли ма обзеха [illegible] нихъ сълзи. Що? Да ли е рай [illegible] гарина? Да ли той са наслаждава на [illegible] тѣ красоти? Да ли блаженствува по[illegible] ното небе? Да ли са ползува от [illegible] богатства? Да ли са въсхищава от [illegible] природа? Горкана! Каква разлика м[illegible] зи весела природа и този окаян [illegible] който я населява! Каква разлика меж[illegible] усмихната страна и това посърнало насе[illegible]

Тука между най кичеститѣ долини, [illegible] приятнитѣ гори и планини; по [illegible] поетическитѣ и бистритѣ извори; [illegible] плодороднитѣ и най богатитѣ полета [illegible] въ *скудость* най посърналитѣ, най об[illegible] нитѣ и най бѣднитѣ населения; гнет[illegible] народъ изнуренъ отъ мъки и невол[illegible] пѫшка подъ тѣжкото иго на дълбо[illegible] жество и суевѣріе; народъ, който [illegible] лича на младъ и съ жизнени сили, [illegible] често обичами да са наричами, но [illegible] енъ и истощенъ старецъ; не на едн[illegible] и благонадеждна фидана, но на едн[illegible] лѣмъ, силенъ и великъ нѣкога, а сег[illegible] хналъ и изгнилъ букъ: такъвзи е [illegible] ския народъ, си помислихъ, който [illegible] тая блаженна земя, и не рай е тя [illegible]

Тогазъ сърцето ми са испълни съ [illegible] Кога? Кога ще огрѣе слънцето на [illegible] и на нашия народъ? Кога заратѣ [illegible] пронижатъ и въ най тъмнитѣ и вечн[illegible] чини, въ които человѣка-селянинъ жи[illegible] . . . . Тръгнахъ да обиколѭ това ст[illegible] менно кале и да са растушѫ поне из[illegible] остаткитѣ отъ славата на нашитѣ пр[illegible] Но увы! на зидъ, ни надписъ, на [illegible] поне на олтаря на нѣкой храмъ, на[illegible] то да са [illegible] на старитѣ си праотци наздравахъ [illegible] тукъ тамѣ натрупани камъни, [illegible] само грозния гущеръ сегисъ тогиз[illegible] даваше главата. Времето, този разор[illegible] человѣчеството и на человѣческитѣ д[illegible] ше сравнило съ земята високитѣ и [illegible] нѣкоги стѣни на тази крѣпость, а [illegible] та ги затулила отъ очитѣ на недос[illegible] днешни поколѣния, като ги е покрил[illegible] булото на дебелъ бурянакъ и гѫстъ [illegible] Напразно слѣзохми двами съ дѣда [illegible] стрѫмна и тѣсна пѫтечка подъ голи[illegible] ли на Китката и са пѫхнахми въ [illegible] дълбоки навѫтрѣ подъ калето дупк[illegible] и тамъ не намѣрихми освѣнъ освѣ[illegible] прегради отъ хорасанъ и тухли, по[illegible] личаха тежкитѣ удари съ чукове [illegible] отъ ржцѣтѣ на лакомия за имане, [illegible] и простъ селянинъ.

Уморени и забавени най послѣ [illegible] са къмъ Чиренъ, дѣто другаритѣ [illegible] отишли по напредъ и бѣха приготвили [illegible] ло за тръгване.

Кадѣ средъ пладня ний стигнахми [illegible] жавата, ядохми тамъ и надвечеръ [illegible] вината казахми за послѣдень пѫть [illegible] на тѣзи приятни мѣста и са завърнахм[illegible] Вратца уморени и утрошени обаче [illegible] благодарени отъ тая тридневна расход[illegible]

Вратца, *Ив. П. Сла[illegible]*

28 Іуний 1875.

*) Имената ни са виждатъ не толкозъ вѣрно съобщены. *Ред.*

5) Този върхъ са нарича Китката и е послѣдния на Баниското бърдо, което са простира паралелно на Врачанската планина и е като прѣдѣлъ между редоветѣ на Балкана и полето за Дунава. То захваща отъ село Баница 4 ч. растояние отъ сѣверъ на Вратца и свършва съ върха надъ Чиренъ. Отъ Китката въ ясно врѣме вижда са Дунавъ. Тя са надѣсѣ почти перпендикулярно надъ полето.

6) За нея казватъ, че е пуста, и че не престѫпва ни человѣкъ ни добитъкъ.

7) Тъй наричатъ дѣсния върхъ на Бова[illegible]

8) Лѣвия върхъ, нареченъ Скакля защото [illegible] точната му страна има единъ високъ и [illegible] кулярен вдолнадъ, наречетъ Скакля (от[illegible] низъ които падатъ водитѣ на единъ извор[illegible] кана. Когато нали силенъ дъждъ Скакла е [illegible] лѣпна и бучението на биющитѣ и води [illegible] далечь като бучението на силенъ вѣтъръ.

9) Сѣвернята страна на калето, както [illegible] твърдѣ стрѫмно. Три четири человѣчески [illegible] ла и перпендикулярна канара, а отъ тази [illegible] стрѫмна полегатость обрасла съ буренъ и [illegible] изъ които обаче е почти невъзможно да [illegible] При прѣдѣла между канарата и стрѫмнин[illegible] много дупки, които водятъ право подъ кал[illegible] тѣхъ ний влязахми до нейде само въ две, [illegible] са казва че водяли въ средата на калето [illegible] разбира са че тѣ може да са служили [illegible] входи. Тѣзи дупки сѫ естествени и [illegible] може да са провре презъ тѣхъ и то [illegible] Възможно е да са биле по-широки но [illegible] е испълнило. Малко навѫтрѣ и дветѣ сѫ бил[illegible] градени съ яка прѣграда отъ хорасанъ и [illegible] Първата отъ тѣхъ е пробита отъ селянитѣ, [illegible] сѫ влизали далечъ на вѫтрѣ да дирятъ пар[illegible] рата не са е издала още на тѣхнитѣ [illegible] истина че тѣзи дупки сѫ служили за [illegible] въ калето, то въ калето вѫтрѣ трѣбва да [illegible] подземище, споредъ както съмъ слушалъ [illegible] го кале по край Искара, което напослѣдъ [illegible] махъ случай да посѣтя, както и две [illegible] които другъ пѫть може да ви дамъ нѣкои [illegible]

Колкото за калето не сѫ знае и не може [illegible] познае латинско ли е било, грѫцко ли, [illegible] ли. Научихъ че въ него били намѣрени [illegible] ри отъ нѣкоя си жена. Като са завърнахм[illegible] калето ходихъ при жената, кой извади [illegible] зрна. Тѣ бѣхѫ латински, и като я попитахъ [illegible] намѣрени, тя каза, че нѣйде по ниви а не [illegible] лето. Но въ това отношение человѣкъ [illegible] питва истината: защото селянитѣ крияѫтъ [illegible]

По въпроса за женѫтѫ.

(Продължение отъ 55-й брой.)

В. По Духа на Обществото.

Въ пѫтьтъ на умственното просвѣщеніе и нравственно образованіе народытѣ прѣминаватъ нѣколко прѣходы. Въ такъвзи прѣходъ са намира сега и нашія народъ, нашето общество. Това явленіе въ живота са наричя *подражаніе*. По плиткостьтѫ на ума си и неразвитіето на умственыгѣ си способности, като не можемъ да достигнемъ до дълбочинѫтѫ на петинското просвѣщеніе, на здравѫтѫ цивилизаціѭ, ный са хвьрлямы сляпо въ обятіята на това що е европейско и то само по външностьтѫ, като го наричямы цивилизаціѭ, свободѫ. Тука ный сляпо подраживаме. Днесъ нашята градска Българка гледа само за външностьтѫ си, нежели за вѫтрѣшностьтѫ си.

Това явленіе въ нашія градскы животъ е *ново*. Защото не е да не знаймы, че жената *у насъ*, още и днесъ, е робыня, и мѫжьтъ *упражнява* надъ неѭ господарственнѫтѫ си *волѭ*. Този хомотъ на нашѫтѫ Българкѫ е тѣжькъ. Тамъ са съглѣжда цѣлѫ системѫ на зависимость. Вмѣсто почитаніе и сърдечно уваженіе, Българката е длъжна сляпѫ покорность и дѣтинскѫ послушность не само на мѫжь, нъ и на тьсть и тьща, и прч. Нейната воля е заповѣдьта на господаря ѝ. Отъ тука често спорове, често раздоры, които достигатъ да ставатъ нетьрпимы и да развьржѭтъ таѭ священнѫ свръзкѫ.

Градската Българка, като повкусила малко отъ плодоветѣ на образованіето, хвьрляла са въ прегрѫдкытѣ не на истинното образованіе, ами на *крыворазбраннѫтѫ цивилизаціѭ*. Тя не са грыжи за вѫтрѣшното си достойнство, не са труди въ упражненіето на благородното си званіе, нето ѝ минува прѣзъ умъ да приготви благополучіето и благоденствіето въ домашныя си животъ — свойства на добрѫтѫ ступанкѫ. Тя са грыжи и девонощно мысли да уловя стопана си съ тѣлеснытѣ си и душевны привлекателности. Но тя не знае, че това улавяніе на съпруга ѝ нѣма да бѫде якго, не е истинно и здраво, защото не е подѣствувало на вѫтрѣшностьтѫ, т. е. на сърдцето и на разума. Това ще запринича на единѫ кыткѫ безъ опашкѫ, ще запринича на нѣлкѫ отъ вънъ хубавѫ и червенѫ, а отъ вѫтрѣ червивѫ. Освѣнъ другытѣ, въ градскѫтѫ Българкѫ са съглѣждатъ двѣ гыбелны свойства. Тѣ сѫ упражненіето на *модностьтѫ* ѝ дѣто не сѫ примѣръ за *нравственостьтѫ*. Лошото слѣдствіе на първото е това. «Модностьта убива благополучныя животъ или го прѣкѫсва, развала божественното устройство на естеството; тя вмѣсто молитвованія, причинава въздъхванія; тя измѣнява божественыгѣ тѣ наклонности на естеството, на беззаконны желанія, пъкъ здравіето и благосъстояніето [illegible] на разорителны расконшества.» Тука въздържаніето си нѣма никакъ мѣсто, благообразіето и цѣломѫдріето съвсѣмъ е чужо. Въ постиженіе на волѭтѫ си, жената тука употрѣбява всякаквы срѣдства и лукавства. Нищо не ѭ спира дѣтинскы да са разсьрди и да са разлюти, безъ да гледа че то изгонва либовьтѫ и довсся голѣмы раздоры.

А плодътъ на второто са отражава силно въ нравытѣ и въ поведеніето на тѣхнытѣ любезны чеда. Въ тѣзи невинны рожбы, въспитаніето на които провождѣнето е повѣрено на тѣхъ, въ тѣзи дѣчица, казвамъ, са съглѣжда майчина невнимателность въ образованіето на нравытѣ имъ. Тая безгрыжность е непростителна. Въ всяко отношеніе, въ всяко поведеніе и въ всякѫ рѣчь даже, често въ дѣцата са съглѣжда безнравственность. Отъ дѣ приемѣжява тѣзи лоши свойства това дѣте? Не е ли отъ домашното въспитаніе, не е ли отъ майкѫтѫ, при коѭто цѣлъ день са намира? Често, жены кога са шегуватъ помежду си или жены съ мѫже позволяватъ присѫтствіето и на чѣдата си. Въ такыва шегуванія тѣ не избиратъ думы, а употрѣбяватъ всякаквы мысли и думы. Дѣтето са намира въ такыва шеговиты разговоры, слушя всичко съ вниманіе, забѣлѣжва и запомнюва не само думытѣ, нъ дори и движенія; отъ тукъ слѣдватъ отличителнытѣ черты на дѣцата ни; тука е извора на доброто имъ или недобро поведеніе. Тука е мѣстото, отъ дѣто черпатъ уроци за своето нравственно отношеніе... Отъ тука са разбира до колко много дѣйствува майчиныя или въобще родителскыя примѣръ въ нѣжното сърдце и крѣхъкъ мозъкъ на невинното дѣте. Отговорность и отговорность тѣжка прочее лѣжи на родителитѣ, а особенно на майкѫтѫ по въспитаніето, по доброто въспитаніе на дѣчицата имъ.

Градскытѣ жены съ нетьрпимость гледатъ къмъ българскѫтѫ промышленность. Прѣзрителното имъ отнасяніе къмъ това, що е българско и алчното имъ затычаніе къмъ това, *що е чуждо*, сѫ подѣйствували непріятелскы върху нашія народенъ животъ, върху економіѭтѫ и върху промышленостьтѫ. Унизителното е за българскѫтѫ, градскѫтѫ, да сѣдне въ стана и да тъче платъ какъвто и да е; за срамъ го счита тя да са покаже прѣдъ чужденеца съ своите обичаи. Нъ тя тича и тича силно и стремително къмъ всякакъвъ Европейскы или чуждъ платъ или обичай, които въ кратко и внимателно усвоява и съ тѣхъ като образована и просвѣтена ужь прѣдъ свѣта са явява. Българката, истинната стопанка са е отличавала въ ръкодѣлието съ забѣлѣжително искуство. Българката е умѣяла да тъче разны платове: Конприпены тынкы платна, памучны и вълнены платове, шаяци и прч. Българката са е стараяла не само за добрыйтъ урѣдъ, за чистотѫтѫ на кѫщѫтѫ си, по което е прочута, нъ особно са е грыжяла и за да приготви платъ за облекло на домашнытѣ си. А сега въ градската Българка са явява противното. За каквото и да е облекло, за какъвто и да е платъ, тя са отправя, още и съ голѣмство и гордость, до базаря. Ный смы далечь отъ да говоримъ за всичкытѣ градскы Българкы; има между тѣхъ много, които съ присьрдце са занимаватъ надъ приготовленіето на такыва потрѣбны за кѫщѫтѫ и за економіѭтѫ ѝ платове. Това забѣлѣжвамъ съ особно туптеше на сърдце и сърадвамъ за кѫщовничеството тѣзи господжи; защото съ това освѣнъ че са показватъ достойны стопанкы и въ економическо отношеніе ползоватъ мѫжа си, ползоватъ т. е. себе си, освѣнъ това, казвамъ, тѣ служѫтъ да подтыкватъ, ако и слабо, по напрѣдъ промышленостьтѫ, по коѭто ны хваліѭтъ чуждытѣ.

(Слѣдува)

Дописки на «Напрѣдъкъ».

—o—

Пловдивъ, (Продълженіе отъ 55 брой)

Ако има нѣщо въ тойзи букварь, което да влѣзе въ работѫ и съ ползѫ, то сѫ табличкыте съ разбрьканыте буквы, които служатъ за примѣръ на учителя по кой начинъ да отворя ни дѣцата играта съ буквы, и на които нѣмането въ г-нъ Манчевый Букварь считамъ за недостатъкъ въ тойзи послѣдныятъ. Всичкыте изрѣчения, притчи и гатанкы сѫ добры, нъ само нѣкои отъ тѣхъ по кѫси и по ясни трѣбва да бѫдѫтъ тука, въ таѭ първоначалнѫ книгѫ, като си исправятъ и тѣ нѣкакъ си да имѫтъ повечко народенъ ясенъ изговоръ, и вразумителенъ за дѣцата, а не да сѫ така тъмни. Нека сравнимъ тука нѣкои отъ тыя изрѣчения и отъ двата букваря. Въ букварьтъ на г-на Манчева на 11-тѫ стр. рѣдъ 6 ый подъ купѫтѫ има написано изрѣчение «Купа сѣно и на неѭ вила». Това изрѣчение учатъ дѣца, които освѣнъ всичкыте гласове изучили сѫ вече и 8 съгласны — поусилили сѫ ся. Не щѫ да нарѣждамъ всичкыте. На 13-тѫ стр. рѣдъ 6 ый подъ краката на дѣтето: «Дѣтя лови пеперуты». Тука дѣцата сѫ изучили вече освѣнъ гласовете, както рѣкохъ, и още 11 съгласны — повече отъ половинѫтѫ на азбукѫтѫ. На 16-тѫ стр. рѣдъ 6 ый: «Царевицата е едра, а просото е ситно». Дѣцата вече наближавать да прѣвьршовать азбуката. Така и др. Въ г-нъ Благоевый букварь на 8-тѫ стр. рѣдъ 4-ый най-първото изрѣчение е: «Моя мама има оси». Че защо ли ѝ сѫ? По-долу на 6-ый рѣдъ на сѫщѫтѫ стр. «Мама има ум. и мома има ум». Мене ми ся види това безсолно нѣщо. Забѣлѣжете още че тука дѣцата едва сѫ изучили само 5 гласа и туку двѣки съгласни. На 10-тѫ стр. рѣдъ 7-ый: «Сила има ум нѣма». Тъмно нѣщо! Дѣцата до тука сѫ изучили 7 гласа и само 4 съгласны. Не щѫ пакъ да нарѣждамъ всичкы. На 15-тѫ стран. рѣдъ 3-ый: «На нашето муле сѣдлото е нашинско, а на Дамяновото — отъ Нѣмско». На 16-тѫ стр. рѣдъ 6-ый: «Съ ведрата носат вода и турят мляко». Гледай ты ясность! На 17-тѫ стр. рѣдъ 4-ый: «Вѣтърътъ кара корабытѣ да вѫрватъ; тѣ носѫтъ сѣкаквы стокы. Ние си нѣмаме кораби.» «Лафъ олсунъ да истерсе не олурса олсунъ». И дѣцата тука имѫтъ да учатъ още 8 съгласны буквы и исхвьрлените въ края на книгѫтѫ 5 гласове — тѣ сѫ още около срѣдѫтѫ на азбукѫтѫ. Сега нека сѣкы сравнява ясностьта на изрѣченията и на временностьта имъ за изучване и въ двата букваря. Друго. На 13-тѫ стран. рѣдъ 4 ый захванѫтъ изрѣчения, отъ които най-първото е: «Наше село има овци и волове» написани съ такыва ситни буквы, за които трѣбова да си гудятъ на дѣцата очила. Тука дѣцата сѫ още слаби. Изучили сѫ само 8 гласа и 7 съгласны, спорѣдъ сѫщий букварь. Трѣбова да ся взирать хубаво и да ся упулятъ. Нъ какво ли ще да излѣзе отъ това? Не сѫмъ нѣкой педагогъ, и не разбыраме отъ такыва тынки работи, нъ нека ми бѫде позволено да поговоріѭ малко за това нѣщо. Нововведената у насъ гласна метода, освѣнъ другыте ѝ згодности и лесноти има и това преимущество, дѣто дѣцата съ едрыте печатни буквы, които нарѣждатъ на чернѫтѫ дъскѫ та правятъ отъ тѣхъ думы, послѣ гы четѫтъ отдалече безъ да имѫтъ нуждѫ да ся взирать въ тѣхъ и да ся упулятъ. Нъ да видимъ ный колко ся въспользоваме отъ този добръ случай за да прѣдопазимъ дѣцата за насетнѣ отъ едно доста голѣмо зло — кѫсогледството. Гледалъ сѫмъ мнозина отъ учителите, че работятъ съ тыя буквы, колкото «адетъ-юзере» и до гдѣ не сѫ усвоили дѣцата една дадена буква, прибьрзватъ и даватъ имъ друга нова; не сѫ усвоили, както трѣбова, една дадена дума, даватъ имъ да учатъ друга. Дѣцата по този начинъ скоро изучватъ всичката азбука, а пакъ още мѫчно распознавать всичкыте буквы, никакъ не можатъ да сглобуватъ гласны съ съгласны и да изричатъ колко-годѣ цѣлы думы. Учительтъ захвьрля вече печатните едры буквы на стрынѫ, дава на дѣцата въ рѫцѣте другъ букварь ѝ гы накарова да четѫтъ. Взирятся сиромаси, навождатся до книгѫтѫ, упулятся и дъбаятъ буквыте еднѫ по еднѫ. По моето мнение това не е полезно. Тука трѣба да ся прѣстѫпя по-тежко и съ голѣмо привардоване. До гдѣ дѣцата не усвоятъ добрѣ една дадена буква, никакъ не быва да имъ ся дава друга нова. По-послѣ, до гдѣ не усвоятъ добрѣ една дадена дума, съставена отъ извѣстны буквы, да ѭ пишѫтъ както на чернѫтѫ дъскѫ така и на плакыте си, да ѭ четѫтъ добрѣ както на чернѫтѫ дъскѫ така и на букварите си, никакъ не быва да имъ ся дава друга нова буква и нова дума. По този начинъ, като си спомага сѣкога дѣтето отъ думыте, съставени отъ едрыте буквы и нарѣдени на дъскѫтѫ, да гы чете отдалече, а въ сѫщото време да разбира тыя думы и на букваря си (дори и въ другѫ книгѫ) добрѣ, и да гы усвоява хубаво, научавася да чете безъ да има нужда да ся навожда много надъ книгѫтѫ — да ся взира въ букваря. Така, когато ся свьрши азбуката дѣцата щѫтъ да умѣѭтъ да прочитѫтъ да изговарятъ вече свободно всѣка дума исцѣло безъ навождане, и тогаса вече може да имъ ся даде другъ букварь. Мислѭ, че това помага нѣкакъ да прѣдопазимъ дѣцата отъ болѣстьтѫ — кѫсогледство. Това за ситныте писма. — Г-нъ Благоевъ казва: «Тъй като букваря ни е съставенъ по новъ начинъ, то мнозина отъ родителите и учителите не ще могѫтъ да го проумѣѭтъ и какъ по него да работятъ». Изяснение на букваря по на гледно-гласна метода, 5 стран. рѣдъ 11-ый. Нъ да ли букварыте на другыте днешни, тъй да кажемъ педагози, по които ся прѣдава по гласнѫ или звучнѫ методѫ сѫ съставени по вехтъ начинъ? Казахъ по горѣ, че ако г-нъ Бл. прѣподаваше спорѣдъ прогласенѫтѫ отъ него гласнѫ методѫ въ строгъ смыслъ, не бы подпаднѫлъ подъ такъвѫ погрѣшкѫ. — Трѣбова да докажѭ. На сѫщѫтѫ 5-тѫ стр. рѣдъ 27 ый сѫщый казва: Словослагателный начинъ дълго време е господарувалъ на сѫдѣ, до дѣто го не измѣсти другъ по-добръ и сгоденъ начинъ за първоначалното обучение. Несгодностите на първый сѫ голѣмы, за това по другыте мѣста отколѣ сѫ го исфѫдили изъ училищата си. Този начинъ ако и да ся изгоня и отъ нѣкои наши училища, и замѣстися съ тъй нарѣчената гласна метода, нъ по многото отъ училищата ни, още не могѫтъ да го прѫжалѭтъ и за това го държатъ, като единъкъ свой ръководитель на първоначалното учение. Такъвсъ упоритость отъ страна на послѣдныте е несъвременна и дору прѣстѫпна. Тѣзи пакъ, които сѫ ушь приели гласната метода и тѣ до край не сѫ ся освободили отъ прѣстарѣлыте несгодности...» То добро. Да видимъ сега кое бѣше прѣстарѣлото — несгодното и кое е новото и сгодното. Г-нъ Бл. напуща послѣ словослагателный начинъ и зѭма да расправя за другы нѣща, нъ азъ щѫ да отговоріѭ именно за него — за словослагателный начинъ. Отъ напрѣшни времена слѣдвахѫ да сричатъ. Имената на гласовете или звуковете (буквыте) бѣхѫ: Азъ, буки, вѣди, глаголь и пр. Спорѣдъ тыя названія на буквыте и сричането бываше така: буки—он=бо, люди—ижели=ли=боли, глаголъ—люди—азъ=гла, вѣди—азъ=ва=глава=боли глава и т. н. По насетнѣ този дълбокоизмысленъ начинъ ся замѣсти съ другъ по-сгоденъ и по-лесенъ. Названието на буквыте ся прѣобърна на: а, бе, ве, ге, де и пр. Споредъ названието и сричането идяше: бе—о=бо, ле—и=ли=боли, ге—ле—а=гла, ве—а=ва=глава=боли глава. Ие—а=па, те—е=те, ре—и=ри, це—а=ца,=патерица. Това обучение ся замѣсти най-послѣ съ проповѣдванѣтѫ сега отъ всичкы вече, звучнѫ или гласнѫ методѫ, спорѣдъ коѭто дѣтето нѣма вече да срича никакъ, а да чете и да пише тъй, както и говори — естественно. На съгласныте буквы нѣма да ся дава никакъвъ гласъ, освѣнъ кога сѫ заедно съ нѣкоѭ гласнѫ, свьршовать или захващать спорѣдъ нейный гласъ: Така думата: вода, си ся пише и чете пакъ така=вода. Дыня, си ся пише и чете пакъ=дыня. Гѫска си ся пише и чете пакъ=гѫска, и нѫщо повече. А и това разбирамъ азъ въ тѣсень смысль гласна или звучна метода. Трѣбова да кажемъ сега, че имаше и има нѣкои отъ нашите учени, които измѣнихѫ названието на буквыте отъ: а, бе, ве, ге и пр. на: а, бѫ, вѫ, гѫ, дѫ и пр. и това бѣше едно прѣобразование! Видися, че г-нъ Благ. огласилъ ся е въ таѭ послѣднѭтѫ догмѫ. На подырното мя прѣсѣдяване за нѣколко деня въ Пловдивъ, падна ми случай, да ся видѭ нѣйдѣ съ едно малко дѣтенце, което и попытахъ: ходи ли на училище, и въ кое именно училище ходи? На отговорътъ му: «въ голѣмото училище при г-на Бл.» Азъ му разгърнахъ, случившата ся въ това време при насъ, една отъ г-нъ Манчевыте, II-ра книга Бащ. Языкъ, на 7-мѫтѫ стр. дѣто е изобразенъ человѣкъ че оре съ орало, и накарахъ го да ми почете тамъ на долу. Дѣтето захванѫ така: «сѫ ѣ—чѫ и—вѫ а=сѣчива, и сѫ пѫ рѫ а—вѫ ы=справы. По-долу: бѫ рѫ а—дѫ вѫ а=брадва. Азъ ся позачудихъ. Казахъ му да ми напише на еднѫ плакѫ думата, мотыка. То захванѫ да пише като въ сѫщото време и нарѣждаше съ устата си така: «мѫ—о—тѫ и—кѫ а=мотыка. Пиши, рѣкохъ му, сѣдло. То пише и изговаря: сѫ ѣ—дѫ лѫ о=сѣдло. Сега нека сѣкы размысли каква методѫ проповѣдва, а по каквѫ методѫ работи г. Благоевъ. Неразбранщина, казваме ние, а не: пѫ е—рѫ а—зѫ бѫ рѫ а—пѫ щѫ и—пѫ а! Разбирася сега, че съ притуряне при сѣкѫ съгласнѫ буквѫ гласътъ ѫ, г-нъ Бл. ся спомага, и нѣма толкова голѣма нужда да мечи и да мучи, когато испьрвенъ, въ зачало още, открыва на дѣцата първата съгласна буква м. Нъ да ся попытаме сега. Това гласна, или звучна метода ли е? Спорѣдъ мене, нито едното е, нито другото. Не знамъ само какво име да ѝ дамъ. Съ помощьтѫ на гласнѫтѫ методѫ, ние ся отьрваме отъ сричането — словослагането казва самъ г-нъ Бл. Ами това не е ли сричане, и най окаянно сричане. Всѣкы знае, че гласътъ *е* много по-лесно ся произнася отъ колкото гласътъ ѫ. Като е така, по-добрѣ ще да е, г-нъ Благ. да учи дѣцата да сричатъ съ *е*, като го притуря при съгласныте, което ще да е и по лесно. Като на пр. ве ѫ—же е=вѫже. Ето до какво ны докарова недогледването и невниковането въ коѭ и да е и въ каквѫто и да е еднѫ работѫ. Искамъ освѣтлѣние. Нека недотегнува на г-на Бл. отъ думыте на едного, който, толкова умѣе и иска освѣтлѣние. Може бы и другы като мене неумѣѭщи да ся нуждаѭтъ отъ подобно освѣтлѣние, на да си гледаме всичкы работата.

Българск. Книж. Дружество въ Браила.

СЪКРАТЕНИЕ

Извлѣчено отъ Дневниците на главното годишно сѣбрание на «Българското Книж. Дружество»

(отъ 25-й, 26-й и 27-й Иулия 1875.)

—o—

На 25 й Иулия се отвори главното годишно сѣбрание отъ колкото представители се явихѫ и въ петь засѣдания, станѫли на 25-й, 26-й и 27-й Иулия, извршихѫ се слѣдните:

1) Избрахѫ се членове за привременно Настоятелство презъ главното сѣбрание — предсѣдатель благоговѣйний отецъ М. Казанакли и дѣловодители г.г. В. Хр. Папазолу и А. Куртовичь.

2) Представи се написанъ отъ дѣловодителятъ Т. Пѣйова и се прочете въ всеуслышание предъ цѣлото сѣбрание обширенъ реферать за нравственната дѣятелность отъ страна на дѣйствителните членове и за материлната часть на Дружеството отъ страна на Настоятелството за истекшата 1874-75 год.

3) Пристѫпи се до избиранье комисия за да прегледа и провѣри смѣтките на Дружеството. Работата на комисията сѣбранието възложи на привременното Настоятелство.

4) Отвори се касата и се преброихѫ предъ цѣлото сѣбрание капиталите на Дружеството, състоящи въ бонове рурали и въ други записи.

5) Комисията сѣобщи на сѣбранието отчетъ на задатъкътъ си, както слѣдва:

Отчетъ на комисията.

—o—

Долуподписанните, комисари за разгледванье смѣткитѣ на «Българското Книж. Дружество» презъ изтекшата 1874-75 година, като провѣрихме Разносната-книга, Касата и Главната-книга, намѣрихме всичките смѣтки точни споредъ изданиятъ отъ Настоятелство то билянцъ и извлѣкохме слѣдните резултати:

1) Остатъкътъ за уравняванье за година 1875-76 отъ франки 41,563.37 състои се въ слѣдните:

а) въ 47 бонове рурали отъ разни стойности	фр.	38,703.75
б) въ единъ билетъ отъ Н. М. Тошкова	»	1,698.85
в) въ други билетъ отъ сѫщиятъ	»	450.—
г) въ брой въ касата	»	710.77
всичко	фр.	41,563.37

2) Всичките тѫзгодишни разноски възлизѫтъ на фр. 4,552.96

Срѣщу тие разноски въ ланскиятъ будж. сѫ прѣдвидени само » 4,108.—

Разнесени по вече отъ буджета фр. 443.99

Въ изслѣдванията си намѣрихме, че това количество не може да се смѣта за дефицитъ, заштото Настоятелството, безъ да нарушава капиталите, за да посрѣщне непредвидѣните въ буджетътъ, по неизбѣжни разноски отъ фр. 200 коѭто бронло г-ну М. Радионову при пѫтуванието му въ Одеса за уреждане смѣтките на находящите се капитали на Дружеството въ кѫщата на покойний Н. М. Тошкова, дало на заемъ подъ обезпечена гаранция една часть отъ рурали-те бонове и получило отъ тѣхъ извѣстенъ доходъ фр. 250.—

Въ горните непредвидени въ буджетътъ разноски влиза и предплатениятъ наемъ на мѣстоста за едно тримесечие » 290.—

всичко фр. 540.—

Спадатъ се разносите по-вече » 444.99

Остая наращение фр. 65.—

3) Освѣнъ посочѫтите въ § 1-й на настоящиятъ отчетъ фр. 710.77 намѣрватъ се въ брой въ касата и събраните на ланското главно сѣбрание доброволни пожертвования отъ фр. 584, както се вижда въ сключенѭтѫ тогава LXVI Дневникъ. Това количество се прилага като приходъ за настанѫлата 1875-76 година, който приходъ ще се употрѣби въ разноски споредъ назначеньето си — за напечатванье 11-12 книжки.

Комисията.

Предсѣдатель: Свещ. М. Казанакли.

Дѣловодители: В. Хр. Папазолу. А. Куртовичь.

Браила, 26-й Иулия 1875.

6) Избрахѫ се дѣйствителни членове за настанѫлата година г. М. Дриновъ, Преосвещенний Климентъ Браницки, г. В. Д. Стояновъ и г. Т. Пѣйовъ — прьвиятъ предсѣдатель, а послѣднятъ дѣловодитель тѣхенъ и на Настоятелството.

7) Избрахѫ се и Настоятели и тѣхни Застѫпници:

Предсѣдатель: г. Н. Ценовъ.

Членове:
- г. С. Р. Беронъ.
- » К. Поповичъ.
- » М. Станчовичь.
- » Д. Петровичь.
- » г П. Симу.
- » В. Хр. Папазолу.
- » А. Куртовичь.
- » Д. С. Налбантовъ.
- » С. Д. Мъвзовъ.

8) Рѣши се неотложното напечатванье на 11-12 книжки, каквото по-скоро да се свръши едногодишното течение на «Пер. Списание.»

9) За второгодишното течение, ако би да се появѫтъ сигурни абонати най малко 400, въ такъвъ само случай, рѣши се да се издаватъ четири книжки въ годината — на всѣко тримесечие по една книжка, обемлющата най малко 12 печатни коли и цѣната на годишниятъ имъ абонаментъ да се навали на 12 франки.

10) Наименувахѫ се дописни членове на Дружеството слѣдните лица, познати по своите умствени трудове, или по стараниятa си за народното ни просвѣщение: г. г. Н. С. Михаиловский, Т. Бурмовъ, отецъ М. Казанакли, Д-ръ Вълковичь-бей, Д ръ Н. Мичовичь, М. Балабановъ, Хр. Т. Стояновъ, Гюзелевъ, П. Р. Славейковъ, Ц. Гинчевъ и Иосифъ Ковачовъ.

11) Състави се буджетъ за настанѫлата 1875—76 година, както слѣдва:

Приходи.

а) Отъ рурали-те бонове въ касата (въ Браила)	фр.	3,870.—
б) Отъ Събраните помощи на ланското гл. сѣбрание	фр.	484.—
в) Отъ абонаменти на «Пер. Списание.»	фр.	538.—
Всичко	фр.	4,892.—

Разходи.

а) За напечатванье 11-12 книжки	фр.	1,200.—
б) За наемъ на мѣстоста за 3/4 год.	фр.	882.—
в) За огрѣйка, освѣтление и др. писал. разноски	фр.	800.—
г) За възнаграждение на дѣловодит. и платка на служителитѣ	фр.	2,010.—
Всичко	фр.	4,892.

12) Слѣдъ изказванието разни речи за успѣхътъ на Дружеството отъ страна на от. М. Казанакли, В. Д. Стоянова и Т. Пѣйова и слѣдъ горѣшти молитствувания изречени въобще отъ цѣлото сѣбрание пакъ за успѣхътъ на сѫштото учреждение, разпусти се тѫзъ годишното главно сѣбрание.

Браила 27-й Иулия 1875 г.

Всичките Дневници, отъ които се извлѣче настоящото съкратение, подписани сѫ отъ слѣдните лица:

Н. Ценовъ, Покровителенъ членъ на Дружеството и представитель на Дописниятъ членъ Д-ра *Д. Начева.*

Анастасъ П. Симу, Основателенъ членъ на Дружеството и представит. на Дописния членъ *Конст. Иос. Иречека.*

Свещ. М. Казанакли, Представит. на

РАВНОСМѢТКА

НА

БЪЛГАРСК. КНИЖ. ДРУЖЕСТВО.

(извлѣчена отъ 29-й листъ на Глав. книга)

Дава — **1874-75 г.** — **Зема**

Дава	Франки	—	Зема	Франки	—
Разноски			*Дѣйствит. капиталъ.*		
за разни въ писалището, гледа Разносна-кн. листъ 48-68 — —	541	99	Остатъкъ за уравнение отъ год. 1874-75, каса л. 42 — —	41360	86
Период. Списание.			*Спомагат. членове.*		
за допечатванье IX-X книж. гледа каса л. 43. — — — —	626		За събраните презъ тая година пожертвувания, каса л. 42.	415	50
Мѣстность.			*Период. Списание.*		
за годишенъ наемъ, гледа каса л. 43. — — — — — —	1175		За събраните отъ 11 абонати, каса л. 42-44 — — — —	220	
Възнаграждения.			*Лихвени доходи.*		
на дѣловодит. и платка на служ. каса лир. 44-45. — — —	2010		За събраните отъ купони и разни лихви, каса л. 42-44.	4120	
Извънр. разноски.					
за пѫтуванье въ Одеса г. М. Радионову, каса л. 45 — — —	200				
Капиталъ.					
Остатъкъ за 1875-76 години	41563	37			
	46116.36			46116.36	

Браила,
25-й Иулия 1875 г.

Настоятелството
Предсѣдат. Н. Ценовъ
Членове: С. Р. Беронъ, К. Поповичъ, Д. Петровичъ

Дѣловодитель
Т. Пѣйовъ.

хора казватъ обаче, че е личало мѣстото на черква, и ако това е истина, заключавамъ че и да е било латинско, то е служило и на Българитѣ. Освѣнъ това видѣхъ и единъ бакърена бълг. пара намѣрена тамо близо.

Спомагат. чл. отъ *Болградъ* и на Дописн. членъ *Н. Теодоровича.*

В. Д. Стояновъ, Дѣйствит. членъ на Дружеството и представит. на Дописн. чл. Д-ра *Н Планински.*

Т. Пѣйовъ, Дѣловодит. на Дружеството и представит. на почетнитѣ чл. *Г. Крастюовича* и на пресѣдат. на Дѣйствит. членъ *М. Дринова.*

А. Куртовичъ, Представит. на Основател. чл. *С. Р. Берона*, и на Спомаг. чл. въ *Букурештъ*, *Свиштовъ* и *Браила.*

Д. Петровичъ, Настоят. на Дружеството.

В. Хр. Папазолу, Представит. Брайлски.

К. С. Палбантовъ, Представит. Брайлски.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

—

АНГЛІЯ.

Нѣкои вѣстници обнародувахѫ че Лордъ Роселъ, бившійтъ министръ въ Англіѭ во врѣмето на Крымскѫтѫ войнѫ станѫлъ прѣдсѣдатель на еднѫ комисіѭ за Херцеговинскытѣ възстанници и обнародвалъ едно писмо съ което призовавалъ англійскыйтъ народъ да имъ помогне. Изнайнапрѣдъ това са невѣрвяше или твърдѣ малкѫ важность му са отдаваше. Но на послѣдне нѣкои отъ европейскытѣ вѣстници погледнѫхѫ съ друго око на тѫзи работѫ.

Вѣнскый *Печатъ* сматря като събытіе отъ неоспоримѫ политическѫ важность писмото съ което Лордъ Роселъ отвари расписъ на спомоществованія за Херцеговинскытѣ възстанници. А това което прави по-важно прѣдначертаването на тозѝ англійскый политикъ, казва *Печатъ*, е четой туря на еднѫ дъскѫ размирявието на южнытѣ Славени съ грьцкѫтѫ завѣрѫ за коѭто и споменува. *Печатъ* мысли че като прави тъй Лордъ Роселъ иска да даде новъ нѣкой потикъ на англійскѫтѫ политикѫ и да сполучи да минѫтъ на власть хора отъ неговѫтѫ партіѭ, понеже е той отъ Вигытѣ, това са и вижда да е всичката истина.

Но *Германскый Вѣстникъ* прави другы заключенія, той прѣдполага че туй внезапно въодушевеніе на Англіѭ за възстанницытѣ прикрыва намѣрението да распокѫса съюзътъ на тримата императори. Реченыйтъ вѣстникъ исказва особено мнѣніе че идеята за да станѫтъ Босна и Херцеговина Държавы самоуправляемы, идея вѫрлена на срѣдъ отъ Лондонъ, явно е прѣдопрѣдѣлена да послужи като ябълка на раздоръ между Россіѭ и Австріѭ.

Върху тозѝ прѣдмѣтъ *Тюркы* прави нѣкои правы и умѣстны забѣлѣжванія, които свършва тъй: Лордъ Роселъ стѫпва въ 83-тѫ годинѫ на възраста си а това е доста да истълкува сегашното негово обнасяніе.

АВСТРО-УНГАРІЯ

Отговорътъ на царското слово отъ Кроатскѫтѫ Діетѫ изсказва безпокойствія за събытіята, които са случаватъ въ еднѫ твърдѣ близкѫ на Кроаціѭ странѫ. Но тѫзи безпокойствія — казва отговорътъ на Діетѫтѫ — ставатъ умѣренны отъ довѣрието което има мѣстото на рыцарското великодушіе на Императора Францъ Іосифа и отъ убѣждението че австро-унгарското правителство и силнитѣ негови съюзници ще покровителствуватъ съ силнѫ рѫкѫ върховнитѣ интересы на человѣчеството и ще осигурѭтъ европейскыйтъ миръ.

Отъ Вѣнѫ съобщаватъ туй любопытно извѣстіе, че Черна Гора влѣзла въ прѣговоры особенно съ В. Портѫ, за да получи нѣкои устѫпкы, относително до едно малко разширеніе на границытѣ си, като награда за задѫжението да пази пълнѫ неутралность въ херцеговинскытѣ смущенія. Туй извѣстіе, обнародувано отъ вѣнскѫтѫ «Политическѫ Корреспонденціѭ», са опроверга.

ГЕРМАНІЯ

Достозабѣлѣжително е твърдѣ голѣмото прѣдпазваніе, съ което полуофиціалнитѣ берлински вѣстници поменуватъ за жаркыйтъ дневенъ въпросъ, т. е. за възстанието въ Херцеговинѫ.

«Общыйтъ Вѣстникъ на Сѣверна Германіѭ» са задоволява само съ това, дѣто да записва въ дневното си обозрѣніе по-главнытѣ събытія на възстанието, като отбѣгва всякѫ бѣлѣжкѫ за тѣхъ. «Областната Корреспонденція» и «Всемірный Монитеръ» чудно постоянствуватъ да пазятъ съвършено мълчаніе за туй движеніе. Туй явленіе на полуофиціалныйтъ германскый печатъ са тълкува по два различны начина. Едни т. е. мыслятъ че официалныйтъ въ Берлинъ свѣтъ не сматря херцеговинското възстаніе доста серіозно щото да може да наруши европейскыйтъ миръ; а другы че берлинскыйтъ Кабинетъ като има прѣдъ видъ нѣкакво затрудненіе, което заплита прѣговорытѣ между тритѣ Сѣверны Имперіи, отлага да изеви своитѣ размышленія додѣто са установи потрѣбното споразумѣніе.

При всичко това, общото мнѣніе въ Германіѭ са безпокои отъ туй твърдо мълчаніе на публицистскытѣ органы, на които посланието е да го освѣщаватъ върху важнытѣ дневны въпросы.

Абисинія и Егыпетъ.

Пишѫтъ отъ Кахыръ:

«Абисинія отъ двѣ години на самъ бѣше мирна, и никакъ не задѣваше Егыпетъ, а всичко прѣдвѣщаваше че туй благопріятно състояніе ще трае много врѣме. Тъй егыпетскыйтъ подкраль, като пріемаше благопріятны извѣстія за миролюбивото намѣреніе на съсѣдытѣ си и като отъ нигдѣ не чакаше нѣкое нападеніе, бѣше заповѣдалъ да са оттѣгли една голѣма часть отъ войскѫтѫ му отъ стратегыческытѣ положенія които държеше по границытѣ на Абисиніѭ, тъй що Н. В. бѣше оставилъ тамъ само нѣкои отдѣленія распръснѫти тукъ-тамъ на малкы отдѣленія.

Сега обаче почнѫхѫ да са поеняватъ смущенія въ Абисиніѭ и най вече между завысящытѣ отъ царя Иванa племена; а Н. В. Хѫдивътъ пріе слѣдующытѣ телеграммы отъ главный управитель въ Суданъ. Пьрвыйтъ телеграммъ отъ 25-й Іулія пристигнѫлъ въ Александріѭ на 8-й Августа казва слѣдующето:

«Абисинскыйтъ царь ще отиде вѫтрѣ въ единъ мѣсецъ въ Адва. Догагъ Гавронъ, единъ отъ неговытѣ началници отиде съ войскытѣ си въ Хамосинъ. Догагъ Маронъ, другъ началникъ са отправи къмъ Валса Ледахъ; а племената въ Хамасинъ уплашены тръгнѫхѫ и пристигнѫхѫ въ Сенитъ, и искатъ да са пріемѫтъ като бѣжанцы. Началникътъ на пьрвытѣ бѣжанцы са именува Валадъ Терахъ, има съ себе си шестстотинъ души, мѫжье, жены и дѣца, и иска да са пріеме въ егыпетскѫтѫ земѭ.»

Вторыйтъ телеграммъ отъ 30 Іулія и пріетъ на 9 Августа казва: «Догагъ Гавронъ дойде въ Хамасинъ; дойдохѫ еще и три другы началници, единътъ въ Сисія, другыйтъ въ Саа а третійтъ въ Калъ, близо до Хамасинъ, и са намѣрватъ два дни далечь отъ Сенитъ. Онуй което е принудило тѫзи Абисинцы да са намѣрятъ на тѫзи страны е, че са научили какъ егыпетскытѣ граници имали малкѫ стражѫ недостатъчна за отбранѫ. Странѫтѫ коѭто тѣ иматъ намѣреніе да нападнѫтъ е неизвѣстна; а абисинскыйтъ царь ще са съедини съ тѣхъ на чело на войскѫтѫ си.»

Щомъ тѫзи извѣстія са съобщихѫ на Н. В. който праведно са смути за сѫдбѫтѫ на малкото си войскы които сѫ са намѣрили срѣщу непріятеля, заповѣда да са испратятъ колкото е възможно по-скоро помощи и на 11-ый три кораба отплавахѫ за въ Суезъ, дѣто ще земѫтъ около хыляди души войскари отъ пѣхотѫтѫ; а и другы войскы сѫ готовы да тръгнѫтъ, ако стане нужда. Онуй което най много смущава Н. В. е опасността, на коѭто е възможно да са изложѫтъ срѣщу непріятелитѣ малочисленнытѣ му войскы, които не могѫтъ да са подвизаватъ освѣнъ въ тѣхенъ вредъ, защото са прѣсмѣтатъ до тридесеть и выше хыляды души абисинскытѣ войскы които сѫ съсредоточены на егыпетскытѣ граници, които като намѣрватъ слабо съпротивленіе ще направятъ всякаквы пустошенія и грабежи, а може человѣкъ да сѫди за качеството на тѫзи войскы, ако земе прѣдъ видъ че абисинскы племена, които населяватъ оныя страны, прѣзъ които тази войска минува, напущатъ огнищата си и търсятъ прибѣжище въ Егыпетъ.

Н. В. заповѣда щото тѫзи фамиліи всякакъ да са покровителствуватъ и да са испратятъ по-къмъ сѣверытѣ страны. Егыпетского правителство никакъ са не боѭ за съдѣствието на борбѫтѫ, които са имѫ на лежаща, защото дисциплината и изрядното обрѫжване на егыпетскытѣ войскы имъ осигуряватъ еще отъ сега побѣдѫтѫ. По кои сѫ причинытѣ на туй сблъскваніе? не са знаятъ. Въобще са вѣрва че Абисинцытѣ сѫ направили туй нашествіе движими отъ желанието да пустошѫтъ и грабятъ.»

—

Телеграмми.

Зара, 13/25 Авг. — Единъ турски вапоръ, който пристигнѫ въ Клекъ, извади тамъ много конье. Другы два кораба турскы съ храниѫ тоже пристигнѫхѫ. Турцитѣ иматъ позволението да прѣпасятъ припасытѣ си прѣзъ Нарентѫ.

Стара-Градишка. — Турцитѣ занехѫ изново нѣколко села покрай Сава. Възстанницитѣ побѣгнѫхѫ въ горытѣ и искатъ припасы и пушкы.

Рагуза, 18/30 Авг. — Турската флота пази по край Албанія. Турцитѣ развръзахѫ обсадѫтѫ на Требиня и Дрієнѫ и прѣвзехѫ мънастырытъ Дужи, който и укрѣпихѫ. Възстанницытѣ са оттеглихѫ въ горытѣ. Съобщението е свободно между Рагуза и Требиня.

Тамже 19/31 Авг. — Възстанницытѣ са нападнѫхѫ близо при мънастырытъ Дужи отъ четыри полка редовнѫ войскѫ съ 4 топа. Слѣдъ малко съпротивленіетѣ са оттѣглихѫ отъ мънастыря и отидохѫ въ горытѣ.

Вѣна, 19/31 Авг. — «Политическата Корреспонденція» са научава че възстанницытѣ въ Херцеговинѫ са намѣрватъ въ голѣмо безпокойствіе поради това, дѣто турскытѣ войскы снабдили съ припасы турскѫтѫ крѣпость Никсичъ прѣзъ Черногорскѫтѫ земѭ. Черногорското правителство оправдава обнаскѫтѫ си съ сѫществующытѣ трактаты, и казва, че са отказала да допустне на турскытѣ войскы да минѫтъ прѣзъ земѣтѫ му, споредъ като бѣше поискала Портата.

Бѣлградъ, 26 Августа. — Слухъ са раздава че министерството щѣло да си даде оставкѫтѫ слѣдъ отварянето на Скупщинѫтѫ.

Крагуевацъ (Сърбія), 3 Сент. (н.) — Г. Стефановичъ, бившійтъ прѣдсѣдатель на министерството, извѣсти на Скупщинѫтѫ съставянето на новыйтъ кабинетъ. Туй съобщение са пріе съ въсклицанія и съ виковетѣ: «Да живѣе Князътъ».

Торжественото отварянье на Скупщинѫтѫ ще стане идущѫтѫ срѣдѫ.

Бѣлградъ, 6 Сент. (н.) — Министрътъ на външнытѣ дѣла съобщи официално на прѣдставителитѣ на великытѣ силы, че сърбското правителство е запретило да минуватъ границѫтѫ обрѫжены четы.

Князь Миланъ ще отиде въ срѣдѫ въ Крагуевацъ, за да прѣдсѣдателствува на отварянето на Скупщинѫтѫ.

— *Официаленъ телеграммъ отъ генералъ Хюсеинъ паша до министра на военнытѣ дѣла Н. В. Хюсеинъ Авни паша, отъ 3 Сент. (н).*

«Слѣдъ прѣдаването на мънастырътъ Шума възстанницытѣ, които бѣхѫ прибѣгнѫли въ горытѣ, слѣдуватъ да са подчиняватъ. Отъ всичкы явленія вѣруваны, че възстанието слѣдъ малко врѣме ще изчезне съвършенно.

Слѣдующето официально съобщеніе е еще по удовлетворително:

«Единъ официаленъ телеграммъ отъ Сераево до В. Портѫ, пріетъ на 5 Сент.(н) казва, че една банда Сърби, която казватъ да е отъ 1000 души и която бѣше минѫла Дринѫ по долу отъ Остѣницѫ, въ Боснѫ, съвършенно са разби отъ императорскытѣ войскы. 6 топа и 500 игленны пушкы, испратени отъ Сърбіѭ зе възстанницытѣ и изведени близо при Градницѫ, на Савѫ, хванѫхя са отъ турскытѣ власти.

— *Турскытѣ вѣстницы обнародуватъ слѣдующыйтъ телеграммъ отъ Ахмедъ Хамди пата до великыйтъ везыръ и отъ 6 Септемвр. (н):*

«Отъ телеграммытѣ които ми са отправихѫ отъ мютесарифинътъ въ Зворникъ излѣзва, че около 2,000 Сърби прѣминѫли Дринѫ и са събрали въ околностытѣ на черквѫтѫ въ Тавнѫ, близо до градътъ Боянѫ; тѣ са разбили съвършенно отъ императорскытѣ войскы. Въ двѣтѣ битвы които станѫхѫ възстанницытѣ оставихѫ на бойното поле 200 мьртвы и другы толкозъ ранены. Друкытѣ ввѣрлили орѫжията си и са разбѣгали на всичкы страны и въ най голѣмъ безпорядъкъ.»

Телеграммъ до великыя везыръ отъ мютесарифина въ Новый Пазарь отъ 8 Септемврія (н.).

«Отъ единъ телеграммъ който пріехъ тойзи часъ отъ каймакаминътъ на Преполь излѣзва, че въ битвѫтѫ които станѫ отъ нѣкои отдѣленія отъ пѣхотѫтѫ и единъ полкъ редифы испратены противъ възстанницытѣ които са намѣрватъ по оныя страны, тѫзи послѣднитѣ са разбѣгали, като оставили трима мрьтвы и шесть робы въ рѫцѣтѣ на императорскытѣ войскы, отъ които само единъ са уби. Испратихѫ са вчера четыри отдѣленія и днесъ единъ полкъ редифы въ сѫщытѣ мѣста; а тѣ сѫ доста за да държѫтъ възстанницытѣ. Исто тъй нѣма никакъвъ страхъ за нѣкое серіозно движеніе къмъ Ташлѣджа, дѣто са намѣрватъ вече нѣколко отдѣленія отъ редовнѫтѫ войскѫ и единъ полкъ редифы. Тойзи часъ началникътъ на войскытѣ са занимава строго съ военны мѣркы потрѣбны за да освободи колкото е възможно по-скоро пѫтытѣ на Босна къмъ странытѣ отъ Ени-Варошъ за Вишеградъ. Установението на съобщението по тойзи пѫть не ще [illegible] на мѣстата, които сѫ важны отъ стратегическѫ точкѫ зрѣнія.

Зубци, 8 Септемвр. (н.) — Битвата са свърши, и турскытѣ войскы завладѣхѫ малкытѣ крѣпости. Между-народната комисія призова главаритѣ на възстанницытѣ, които са отказахѫ да дойдѫтъ, като казахѫ, че по-послѣ ще помыслятъ какво трѣбва да правятъ.

Пишѫтъ отъ Бѣлградъ до "Политическѫтѫ Корреспонденціѭ,, слѣдующето:

«Тыя дни са случи въ градътъ ни едно събытіе, което не е съвсѣмъ лишено отъ политическѫ важность, при дохождането тука съ вапорътъ изъ Семлинъ на генералный консулъ на Турція, г-на Сиція. Въ часътъ когато консулътъ щѣше да излѣзе на сухо, полицейнътъ го съвѣтува да не излѣзва, защото не щѣло да му са дозволи влѣзването въ градътъ. Бѣлѣжкытѣ които направи за това Консулътъ останѫхѫ безъ слѣдствіе; а тази мѣрка са оправдаваше значително отъ това, че г. Сиціо ималъ обычай да са ползува отъ прѣбыванието си въ Бѣлградъ за да научва мѣстнытѣ работы и да испраща телеграфически изложенія въ Царградъ, а тъй спомагалъ да развали сѫществующытѣ между В. Портѫ и Сърбіѭ сношенія.»

Пишѫтъ отъ Бѣлградъ до «Аугсбургскый Вѣстникъ» отъ 15/27 Авг. слѣдующето:

«Прѣминѫхмы безпокойнѫ и смутнѫ нощь, по деньтъ бѣше еще по смутенъ. Прѣзъ нощьтѫ около 1000 възстанници, на които на главатарътъ името е не извѣстно, ударихѫ са съ Турцытѣ срѣщу нашѫтѫ границѫ. Гѫрмежътъ бѣ много силенъ всичкѫтѫ нощь; а слѣдъ еднѫ битвѫ отъ много часове възстанницытѣ запалихѫ малкыйтъ градъ Привозѫ въ Боснѫ, лѣжащъ до источнѫтѫ нашѫ границѫ; а послѣ завзехѫ мѣстата Кратово и Ханъ Рутожъ. Угрожавамы са слѣдевателно отъ заплитанія; военныйтъ министръ заповѣда днесъ по телеграфа щото народната гвардія на отдѣлението Ужица, отъ около 3,000 души, да са обрѫжи и да бди строго надъ тѫзи странѫ на рѣкѫтѫ. Додѣто Сърбія стои неутрална, не желае по никой начинъ да са докачи тази неутралность. Тѫзи сутринѫ кръвьта тече изобилно на другѫ точкѫ на границытѣ. Много стотины Турци навлѣзохѫ въ мънастырытъ Букова, въ турско, въ който са намѣрвахѫ голѣмо число Бошнаци за да празднуватъ памятѫтѫ на покровительтъ на мънастыря. Повече отъ 150 жены и дѣца прибѣгнѫхѫ въ сърбскѫтѫ земѭ, дѣто началствата имъ дадохѫ жилища.»

Тоже отъ Бѣлградъ пишѫтъ до «Новыйтъ Свободенъ Печатъ» отъ 1 Септ. (н) слѣдующето:

«При всичко че министерството има въ Народното Събраніе вышегласіе за войнѫ, това обаче не ще са рѣши тъй скоро. Г-нъ Ристичъ не показва никакво расположеніе да са ввърли въ опасенъ пѫть; той ще слѣдува еднѫ прѣдпазливѫ политикѫ.»

— Споредъ най послѣднитѣ свѣдѣнія изъ Мостаръ, казва «Курріе д' Оріанъ», консулитѣ рѣшили, въ интересътъ на мисіѭтѫ която имъ е повѣрена, да отидѫтъ при разны възстаническы четы. Съ тѫзи цѣль консулитѣ френскый, англійскый и русскый ще са отправятъ къмъ Невесинъ и околностытѣ, а германскыйтъ, австрійскыйтъ и италіанскыйтъ ще отидѫтъ къмъ границытѣ на сѣверъ.

Двѣтѣ отдѣленія на коммисіѭтѫ ще са срѣщнѫтъ послѣ въ Столацъ, дѣто ще отиде и императорскый комисаринъ.

— Споредъ еднѫ частнѫ допискѫ изъ Херцеговинѫ до *Басѫретъ*, Деде паша, единъ отъ пьрвенцытѣ на Татога, който въ много обстоятелства е послужилъ вѣрно на ц. правителство, събралъ хыляди и петьстотинъ Бошнацы, обрѫжилъ гы почти съ свои разноскы, и като зелъ единъ табуръ редифы, тръгнѫлъ за Рагузѫ за да нападне на възстанницытѣ въ Требиня. Деде паша въ честытѣ възстанія на Черногорцытѣ е показалъ всякога вѣрны услуги на отечеството си, тъй що е станѫлъ страхъ и трепетъ за възстанницытѣ.

Съсредоточванието на войскытѣ по Сърбскѫтѫ границѫ. —

Най мысимъ да знаемъ, казва «Л. Хералдъ,» че съсредоточванието на войскытѣ въ Видинъ и Нишъ было привлекло вниманието на третѣ Сѣверны Силы, които поискали отъ императорското правителство истълкуванія за тѫзи работѫ. Вслѣдствіе на тѫзи поттѫкѫ, Портата была дала вече най удовлетворителнытѣ и най убѣдителны истълкуванія.

—

Прочитами въ «Обзоръ» отъ 18/30 Авг.:

«Отъ Старѫ-Градишкѫ до Кобасъ, възстанието ослабиѫ. Възстанницытѣ са губятъ въ суетны усилія, като нѣматъ главатари. Доказа са, че завчера 7,000 Бошнаци побѣгнѫхѫ отъ кѫдѣ Бродъ, отъ самото окрѫжіе на Градишкѫ. Числото на всичкытѣ побѣгнѫли въ австрійскѫтѫ земѭ Бошнацы възлѣзва на 16,000.

«Въ Цетинѫ са правятъ всякой день по 100,000 фишецы. Единъ контрактъ за купуванье на 20,000 игленны пушкы са направи съ еднѫ англійскѫ компаніѭ.

«Съставилъ са тамъ единъ комитетъ за да събира помощи за възстанницытѣ които сѫ прибѣгнѫли въ Черногорскѫтѫ земѭ. (Кур. д'Оріанъ)

— Г. Магазиновичъ, Сърбскыйтъ дипломатическый агентинъ ходилъ завчера, срѣдѫ, на В. Портѫ и са разговорилъ на дълго съ великыйтъ везыръ.

— Извѣстяватъ отъ Нишъ че 4,000 души редовнѫ войскѫ са намѣрвѫ вече съсредоточена въ тойзи градъ.

— «Дунавъ» извѣстява, че осмь баталіона отъ пехотѫтѫ са испратили вече отъ Русчукъ за Видинъ. Колкото за редифитѣ които пристигнѫли въ послѣднія тойзи градъ, тѣ са распръснѫли въ градоветѣ Никополь, Орѣхово, Ломъ и другадѣ по Дунава.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

—

— Извѣстяватъ отъ Габрово, Търновскый санджакъ, че въ околносгытѫ са появила епизоотія.

— *Басѫретъ* казва, че по царскѫ заповѣдь са уничтожило рѣшението, споредъ което са бѣхѫ намалили мѣсечнитѣ заплати отъ три хыляды гроша на горѣ. Тази мѣрка щѣла да са приспособи само върху заплатытѣ отъ петнадесеть хыляды на горѣ.

Истыйтъ вѣстникъ са научавалъ че Н. В. великыйтъ везыръ заповѣдалъ на министра на финанціитѣ да плати съ *серіи* всичкытѣ безъ исключеніе мѣсечны заплаты на общественытѣ чиновници до Іулія, а да даде вѫтрѣ въ нѣколко дни въ пары заплатытѣ за тойзи мѣсецъ и да слѣдува да плаща за напрѣдь редовно въ крайтъ на всякой мѣсецъ.

— Казватъ че Генералъ Игнатіевъ ще отиде на $^{4}/_{16}$ Септ. въ Ливадія (Крымъ), за да прѣдстави почститѣ си на Н. В. Императора Александра. Отсѫтствието на Н. Пр. ще играе само три дни.

— По господарско рѣшение отъ $^{5}/_{17}$ Авг. Н. В. Императорътъ Францъ Іосифъ позволилъ на г. Зиши, неговыйтъ при В. Портѫ посланникъ, да пріеме и носи голѣмыйтъ кордонъ отъ орденътъ *Османіе*. Позволило са въ сѫщото врѣме и на генералнытѣ консулы Леополда Васшера и Свѣтозара Теодоровича да пріемѫтъ и носятъ орденътъ *Меджидіе* отъ 3-й класъ, който имъ са далъ отъ Н. В. Султана

— Споредъ *Басѫретъ*, униформата на жандармытѣ и на полицейскытѣ агенты ще са промѣни. Сукното ще замѣсти абѫтѫ.

— По прѣдній понедѣлникъ Н. Блаж. Екзархътъ ходи да честити на Н. В. Махмудъ Недимъ паша повращанието му на высокыйтъ везирскый санъ.

— Минѫлѫтѫ недѣлѭ Патріархътъ на Григоріанцытѣ Арменцы Блаженнѣйшій г-нъ Наркисъ ходи на Ортакьой, за да присѫтствува на обрѫдътъ който имаше да стане него день за раздаването на наградытѣ въ тамошното арменско училище.

Истыйтъ тойзи день г. Наркисъ направи посѣщеніе и на Н. Блаж. Българскый Екзархъ г-на Анѳима.

— Нег. В. Хайдаръ бей, тѣлопазитель на Н. Вел. Султана, тръгнѫлъ завчера, четвьртъкъ, за Клекъ, съ императорскый вапоръ *Исмаилъ*, и занеслъ ферманътъ, съ който управительтъ и командантинътъ въ Ахмедъ Хамди паша възвышава на Мюширинъ или Маршалъ.

— Великыйтъ везыръ испратилъ [illegible] сма на Валіята въ Одринъ, съ който [illegible] порѫчва испълнението на заповѣдитѣ [illegible] съдържава послѣдній императорскый [illegible] и да земе мѣркы щото *мюлтезимитѣ* [illegible] не правятъ притѣсненія въ събирание [illegible] десетъцытѣ.

«Неологосъ» прави слѣдующето [illegible] отъ еднѫ допискѫ изъ Прилѣпъ.

«Панапрьтъ са отвори но не са [illegible] е до толкозъ благодарителенъ, стигнал [illegible] наистинѫ за сега продавачи и купо[illegible] слѣдствіята ще станѫтъ извѣстны слѣ[illegible] дѣлѫ, а вижда са че едно нѣщо ще [illegible] повече влияніе врьзъ окончателното [illegible] на панапря, разбирамъ смутоветѣ [illegible] цеговинѫ и Боснѫ. Слуховетѣ [illegible] прѣскатъ тука отъ тѫзи двѣ области [illegible] ставятъ прѣкалено бунтовническото [illegible] ніе, а това разбира са че тѫзи [illegible] да възиматъ нѣкакъ влияніе въ [illegible] скытѣ работы.»

—

Самообличеніе.

Редакторитѣ на Вѣкъ са сърдятъ [illegible] че смы гы ознаменовали въ вѣстника [illegible] съ нѣкои недостойны ужь за тѣхъ [illegible] и ся заканятъ да искатъ удовлет[illegible] ніе. Ный мыслимъ че тѣ нѣматъ прав[illegible] сърдитъ на насъ, когато сѫ допусн[illegible] собственыйтъ си вѣстникъ да гы озна[illegible] съ качествата имъ, което ще кож[illegible] самы са признаватъ. Редътъ е прочет[illegible] скатъ по напрѣдъ отъ самы себе си [illegible] твореніе за исповѣданото отъ сами [illegible] самоназваніе, което са види въ [illegible] нието на долуприведенытѣ стихове, кои[illegible] шамы въ 27-й брой на Вѣкъ от[illegible]

Дѣ е правото?

Ахъ! нѣма право то вечь издъхна
То вечь избѣгна далечь отъ насъ
Страстьта на нѣкой въ дънъ-земь сяка
Че нѣма вече кой да го пази!

Само единъ ся на брань подхвѣрли
Да го повѣрне между насъ бѣдни
Ала и той са отъ выкъ загѣрли
Че мыслитѣ му были намъ нѣдри.

Можь да не виждатъ онуй растрой
Което вече на вратникъ чука
Пълнуватъ, искатъ добро устройство
Нъ не съглѣдватъ дѣ е сполука!

Ахъ! можно ли е домъ на въздуха
Да са съзида безъ основаніе?
Пакостелството можь тъй да духа
Нъ то не найдва сѫществованіе!

Око съвѣта за интереси
Тъй на *хава* му иде да свири,
Паремъ народа защо ни мѣси
Че уж'ка той е що право *дири*?

[illegible] сме были всегда сдружени
Съсъ наша майка, на всичкы
Пый какъ щемъ сега да сме сдѣлени
Да държимъ въ пропасть себе сами

О, не е врѣме вечь за мълчаніе,
Нъ трѣба явно да са открыва:
Срѣда докарва туй колебаніе,
Ако ще напрѣдь да се утива.

Голѣмъ, голѣмъ е срамъ вечь за [illegible]
Като ся лѫжемъ въ нѣща такыва
Застройство скоро ще ны пагази
И нищо тогазь не ны умнива.

Ахъ! Ще извыка всякой тогава,
Нъ все напраздно и безъ защита!
Бѣлъ родъ за право възъ насъ ще [illegible]
За тѫзи постѫпкы да ны попита.

Какъ щемъ тогава да отговоримъ
На неговитѣ прави въпроси...?
О! какъ щемъ устни да си отворим
Като отъ сега вѣтръ ны носи?

Мыслете, братя, добрѣ мыслете,
Отъ обща майка, майка любе[illegible]
Ѭй никога са вый не дѣлете
Щото ще паднемъ въ такава бездна

Която не ще да ны пропустне
Не по нагорѣ вече да дойдемъ
Ель отъ смьрть грозна да ны отпусне
Не по надолу еще да пойдемъ.

Разбранный нека малко разсѫди
За туй до тука що ся изрѣче,
Ѭй това право ако не бѫди,
Той си показва *ината* вече.

†

Завчера, въ вторникъ вечерьтѫ [illegible] минѫ въ Ортакьой съпругата на позна[illegible] нашъ търговецъ г-на Петра Киселов[illegible] Търново. Покойната остави неутѣшна[illegible] рбь на съпруга си и на четыритѣ си [illegible] ны сирачета, а добръ споменъ съ добр[illegible] примѣръ дѣто завѣщала по 20 лира [illegible] училище и черквѫ въ Ортакьой.

ИЗВѢСТИЕ.
ЗА УЗУНДЖОВСКЫЯТЪ ПАНАПРЬ

—

Спедиторското Заведеніе на
Филипъ и Райновъ
въ Царградъ
пріема стоки за препращаніе въ панапрь[illegible] Узунджово на най ефтены цѣны.

Павло за стоки отъ Царградъ пр[illegible] дени вѫтрѣ въ панапра безъ [illegible] други разноски или провизіони за [illegible] килограма въ Лир. Тур 120 гр. [illegible]

За колоніалии стоки состоящи са [illegible] единъ видъ и до 200 кантара тѣжес[illegible] прави ся извънредно и огромно нап[illegible] ніе отъ тарифата.

Въ печатницата на В. «Напрѣдъкъ» у Д. Арамиана.